

Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego

DZIAŁALNOŚĆ BIURA PREWENCJI I RUCHU DROGOWEGO KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI W 2013 R.



mł. insp. Marek Walczak
**DYREKTOR BIURA PREWENCJI
I RUCHU DROGOWEGO
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI**

Nadrzędnym celem polskiej Policji jest służba społeczeństwu, ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymanie porządku publicznego. Nałożone na Policję zadania realizowane są w znacznej mierze przez policjantów służby prewencyjnej, których – w ogólnej liczbie 102 309 etatów w Policji – jest ponad 63 000. Zadania o charakterze patrolowo-interwencyjnym na terenie całego kraju realizuje 17 665 policjantów, nad bezpieczeństwem użytkowników dróg czuwa 9200 policjantów ruchu drogowego, natomiast policjantów pierwszego kontaktu z obywatelem – tak przyjęło się mówić o dzielnicowych – jest około 8000.

Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji realizuje zadania związane z tworzeniem warunków do sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przestępczości, wykroczeniom i zjawiskom patologii społecznej oraz organizowaniem i wdrażaniem systemowych rozwiązań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym.

Do głównych zadań Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji (BPiRD KGP) należy:

- 1) opracowywanie standardów zorganizowania i funkcjonowania służby prewencyjnej w zakresie wykonywania zadań patrolowych i interwencyjnych, obchodowych oraz z zakresu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym;
- 2) inicjowanie i wdrażanie systemowych działań policyjnych w zakresie zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom,

STRUKTURA I ZADANIA BPIRD KGP

- w tym czynom karalnym popełnianym przez nieletnich, oraz zjawiskom patologii społecznej;
- 3) opracowywanie kierunków, inicjowanie oraz wdrażanie i promocja przedsięwzięć policyjnych w zakresie profilaktyki na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 4) monitorowanie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez bieżące analizowanie informacji na temat wypadków i kolizji drogowych oraz osób naruszających przepisy prawa o ruchu drogowym, w tym ich gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie podmiotom współpracującym z Policją na rzecz poprawy bezpieczeństwa w tym zakresie;
 - 5) koordynowanie realizacji zadań przez komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji w ramach sprawowanego przez wojewodów nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich);
 - 6) opracowywanie standardów działań Policji w zakresie prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia oraz stosowania kar i środków oddziaływania wychowawczego;
 - 7) wykonywanie zadań związanych z przekazywaniem osób pozbawionych wolności w ramach umów międzynarodowych;
 - 8) opracowywanie standardów: funkcjonowania komórek konwojowych i policji sądowej oraz wykonywania zadań związanych z pełnieniem służby w policyjnych izbach dziecka, policyjnych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia, pokojach przejściowych i tymczasowych pomieszczeniach przejściowych;

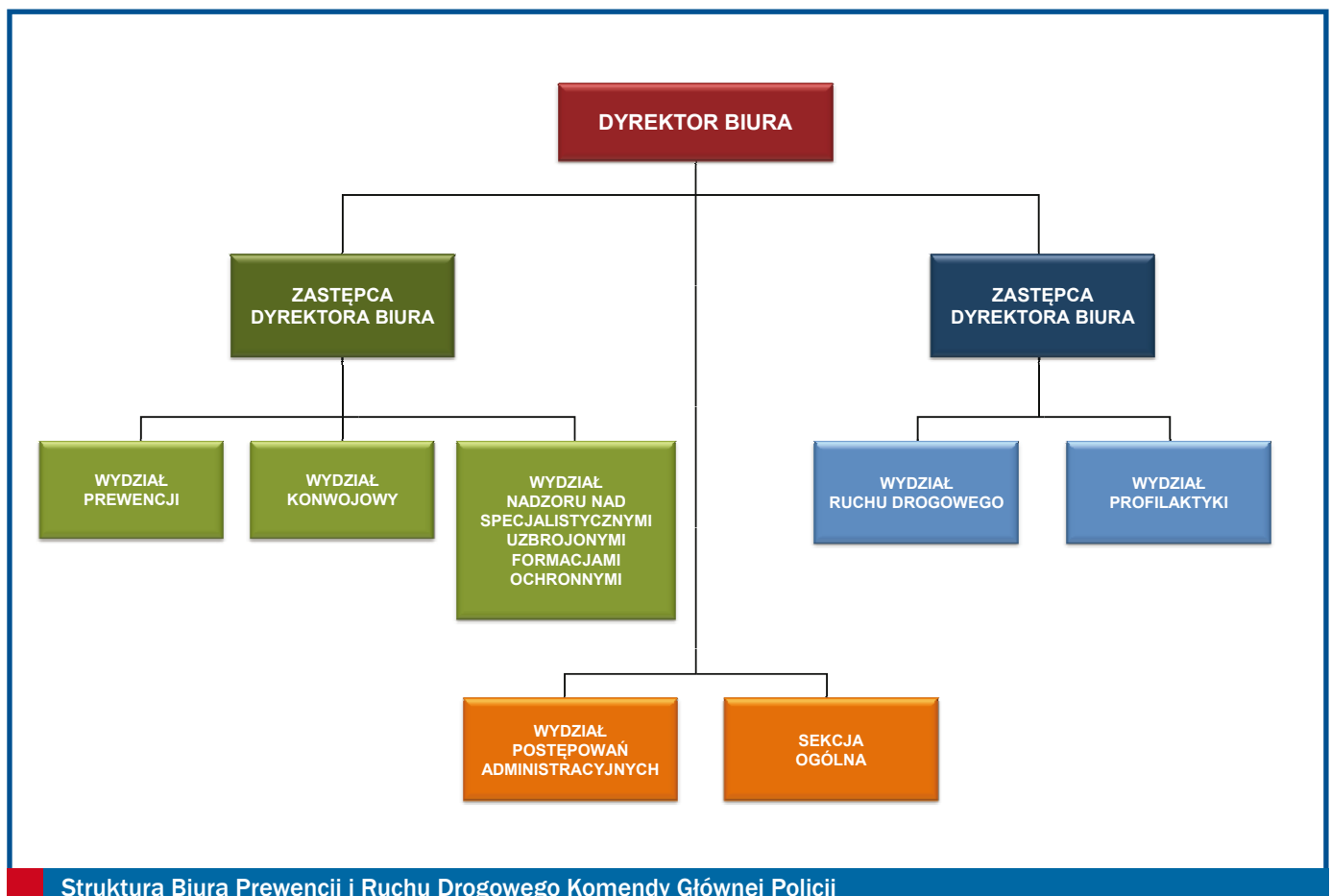
- 9) uczestniczenie w przygotowywaniu przedsięwzięć zmierzających do przeciwdziałania nielegalnej migracji.

W 2013 r. BPIRD KGP udało się przeprowadzić wiele istotnych przedsięwzięć mających wpływ na realizację zadań policjantów służby prewencyjnej.

Należy zauważyć, że jednym z priorytetowych zadań Policji jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. BPIRD KGP we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia” w czerwcu 2013 r. opracowało algorytmy i kwestionariusze służące do oceny ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wobec osób dorosłych i dzieci. Celem wdrożenia algorytmów i kwestionariuszy, oprócz zapewnienia skuteczniejszej ochrony osób najsłabszych zagrożonych przemocą, tj. dzieci, kobiet, osób starszych, jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na miejscu przeprowadzania interwencji związanej z przemocą w rodzinie.

Mając na uwadze szeroko rozumiane bezpieczeństwo użytkowników dróg, BPIRD KGP inicjowało, realizowało oraz koordynowało wiele zadań mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym m.in. w formie ogólnopolskich działań kontrolnych, kampanii społecznych, akcji profilaktycznych, programów prewencyjnych. Ponadto w 2013 r. zostały zwiększone stany etatowe komórek organizacyjnych ruchu drogowego do wartości minimum 10% stanów etatowych poszczególnych garnizonów, co będzie miało przełożenie na wzrost liczby patroli sprawujących bezpośredni nadzór na drogach.

Jednym z istotnych zadań realizowanych przez BPIRD KGP jest organizacja i realizacja konwojów międzynarodowych.



Struktura Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji

Dzięki dobrej współpracy i wsparciu Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP, Wydziałów Konwojowego i Realizacyjnego Komendy Stołecznej Policji, Oddziału Prewencji Policji w Warszawie oraz Komisariatu Policji Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie zapewniony został właściwy poziom wykonywanych konwojów międzynarodowych.

W ubiegłym roku BPiRD KGP było ponadto współorganizatorem zawodów dla policjantów służby prewencyjnej, w tym ruchu drogowego. Należy zauważyć, że ogólnopolskie zawody policjantów służby prewencyjnej to nie tylko forma współzawodnictwa, lecz także okazja do pozyskania informacji o poziomie wiedzy i aktualnym stopniu przygotowania policjantów do profesjonalnego wykonywania obowiązków służbowych, co w konsekwencji przekłada się na poziom obsługi obywateli.

Poza realizacją wspomnianych zadań istotne jest ciągle podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności policjantów. BPiRD KGP przygotowało i opracowało różnego rodzaju materiały instruktażowe zawierające m.in. problematykę zagadnień związanych z wykonywanymi czynnościami służbowymi, a także zmiany w obowiązujących przepisach prawnych, w celu przekazania, w przystępnej formie, treści ustaw oraz rozszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych funkcjonariuszy Policji poprzez samokształcenie.

Summary

Activities of the Prevention and Traffic Police Bureau of the National Police Headquarters in 2013

The Prevention and Traffic Police Bureau of the National Police Headquarters performs tasks associated with the creation of conditions for efficient and effective counteraction of crimes, offences and phenomena of the social pathology, as well as organization and implementation of system solutions to ensure safety and public order, among others in road traffic.

The main tasks of the Prevention and Traffic Police Bureau, among others, are: 1) formulation of standards of organizing and functioning of the preventive service; 2) initiating and implementation of system police actions in the field of crimes and offences prevention; 3) promotion of police undertakings in the field of prevention for the safety and public order; 4) monitoring the state of safety in the road traffic; 5) coordination of the realization of tasks by provincial commandants (metropolitan) of the Police, in the frames of the supervision executed by provincial governors over the actions of municipal guards; 6) development of standards of police actions in the field of conducting explanatory proceedings in cases concerning offences and administering penalties, as well as means of educational influence; 7) execution of tasks connected with the transfer of imprisoned persons in the frames of international agreements; 8) formulation of standards of functioning of convoy units and judicial police; 9) participation in preparation of enterprises aiming at counteraction of illegal migration.

Tłumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

Podstawowe formy pełnienia służby patrolowej

Podstawowym sposobem pełnienia służby patrolowej jest patrol pieszy. Właściwe nasilenie tego rodzaju służbami wzmacnia poczucie bezpieczeństwa wśród obywateli. Widoczni policjanci patrolujący ulice i osiedla nie tylko oddziałują prewencyjnie na potencjalnych sprawców przestępstw i wykroczeń, lecz także służą pomocą osobom jej potrzebującym.

Szybkie podjęcie interwencji umożliwiają policjantom środki transportu będące na wyposażeniu wszystkich jednostek organizacyjnych Policji. To – w znacznym stopniu – najnowocześniejsze samochody osobowe wyposażone w niezbędny sprzęt łączności, w tym w terminale mobilne umożliwiające szybkie sprawdzenie osób i rzeczy. Tabor w Policji jest sukcesywnie wymieniany, co gwarantuje jego wysoką niezawodność.



Każdego dnia w Polsce kierowanych jest do służby patrolowej i obchodowej blisko 13 000 policjantów. Wspierają ich również funkcjonariusze innych służb, w tym: Straży Granicznej, Straży Ochrony Kolei, straży miejskich i gminnych oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej. Należy podkreślić, że w celu skutecznej walki z przestępczością w rejonach przygranicznych polscy

policjanci pełnią wspólne patrole z kolegami policji niemieckiej, czeskiej, słowackiej i litewskiej. W związku z tym, że służba taka realizowana jest na terenach sąsiadujących ze sobą państw, korzyści z niej płynące odczuwalne są dla obu stron. Polscy obywatele wypoczywający w okresie letnim na chorwackim wybrzeżu Morza Adriatyckiego mogą być zaskoczeni obecnością umundurowanych funkcjonariuszy polskiej Policji. Nie wszyscy bowiem wiedzą, że od 2010 r. w okresie

SŁUŻBA PATROLOWA

wakacyjnym dwoje polskich policjantów służy bezpośrednio pomocą turystom z naszego kraju.

Utrzymująca się tendencja spadkowa liczby stwierdzonych przestępstw to w znacznej mierze efekt właściwej dyslokacji służby zewnętrznej.

Wśród pojazdów wykorzystywanych podczas pełnienia służby patrolowej znaczącą rolę odgrywają quady, które sprawdzają się w terenach leśnych i trudno dostępnych. Ich wysoka moc i osprzęt pozwalają na pokonanie przeszkód na pozór nie do przebycia. Policjanci, pełniąc służbę z wykorzystaniem quadów, sięgają postrach wśród złodziei drzewa z lasu oraz kłusowników.



Patrol Policji w miejscu letniego wypoczynku

zdj. archiwum KGP

SŁUŻBA NA WODACH

Zapewnieniem bezpieczeństwa osób korzystających z rekreacji wodnej podczas wypoczynku oraz zwalczaniem kłusownictwa na wodach zajmuje się w głównej mierze 158 etatowych policjantów z 10 jednostek i komórek wodnych Policji. Są oni wspierani w okresie letnim przez 350 policjantów tzw. komórek sezonowych. Intensywne działania prewencyjne, w tym akcje informacyjne, niestety nie odstraszały amatorów letniej kąpieli pod wpływem alkoholu. Alkohol i brawura to główne przyczyny utonięć.

Niejednokrotnie zdarza się, że policjanci, wykorzystując swoje nietuzinkowe umiejętności, a także sprzęt w postaci 270 jednostek pływających oraz specjalnie szkolone psy służbowe, ratują ludzi w ostatniej chwili. Zakup łodzi morskiej Sportis K 10500 dysponującej dwoma silnikami o łącznej mocy 880 KM dla KMP w Gdańsku umożliwia pełnienie służby i niesienie pomocy potrzebującym również na wodach Bałtyku. Służba pełniona na wodach to również intensywne działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Kłusownictwo i zanieczyszczenie rzek i jezior to niestety ciągle aktualny problem.



Ćwiczenia na wodzie

zdj. archiwum KGP

PATROLE ROWEROWE

Aktywna obserwacja zmian zachodzących w otaczającej nas rzeczywistości oraz stała analiza zagrożenia przestępczością wymusza na Policji poszukiwanie nowych rozwiązań organizacyjnych, które pozwolą na skuteczne zwalczanie zachowań niepożądanych społecznie. Wprowadzenie patroli rowerowych jako nowej formy pełnienia służby w Policji to konsekwencja dynamicznego rozwoju obszarów rekreacyjnych w miastach. Ten ekologiczny środek transportu sprawdza się wyjątkowo dobrze w okresie letnim, umożliwiając szybką reakcję głównie na drobne, ale jakże uciążliwe wykroczenia porządkowe. Ten rodzaj służby patrolowej realizowany jest w 81 jednostkach Policji w kraju przez ponad 300 policjantów.



Patrol Policji na stoku narciarskim

zdj. M. Szalajski

SŁUŻBA NA STOKACH NARCIARSKICH

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samych narciarzy, Policja już od kilku lat pełni służbę na stokach, dbając o ich bezpieczeństwo. Służba ta pełniona jest na terenie pięciu województw: małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego, dolnośląskiego i łódzkiego. Trzeba podkreślić, że znaczna część z około 200 policjantów pełniących służbę na stokach przeszła kurs szkoleniowy prowadzony przez instruktorów Polskiego Związku Narciarskiego, uzyskując niezbędną wiedzę oraz umiejętności



Przywracanie porządku podczas imprez masowych – ćwiczenia

zdj. archiwum KGP

praktyczne, w tym z zakresu pierwszej pomocy. Realizując postanowienia porozumienia zawartego w dniu 19 października 2011 r. między Komendantem Głównym Policji a Stowarzyszeniem Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego oraz Polskim Związkiem Narciarskim w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na zorganizowanych terenach narciarskich, corocznie kolejna grupa policjantów nabywa umiejętności, które umożliwiają efektywne pełnienie tego rodzaju służby patrolowej. Na koniec 2013 r., dzięki współpracy z PZN i SIITN PZN, w Policji służbę pełniło 23 instruktorów i 16 pomocników instruktora narciarstwa PZN. Służba na stokach narciarskich to nie tylko zapobieganie zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i ich mienia oraz naruszającym porządek publiczny, ale także pomoc specjalistycznym organizacjom ratowniczym (GOPR, TOPR) podczas ratowania życia i zdrowia ofiar wypadków na stokach narciarskich. Należy także wskazać działalność profilaktyczną Policji w tym obszarze. Wśród wielu inicjatyw na szczególną uwagę zasługuje udział policjantów z garnizonów, na których terenie pełniona jest służba patrolowa na stokach narciarskich, w akcji „Bezpieczeństwo sportów śnieżnych” w ramach kampanii „Światowy Dzień Śniegu”. Ponadto policjanci małopolscy organizują na swoim terenie cykl imprez dla dzieci w wieku szkolnym pod nazwą „Bezpiecznie na stoku z inspektorem Wawelkiem”, w trakcie których omawiają bezpieczne zachowanie na stoku, a także zagrożenia, jakie mogą wystąpić podczas jazdy na nartach. Małopolska Policja brała także udział w nagraniu 3 odcinków programu „Ślizg”, emitowanego cyklicznie w okresie zimowym w regionalnym

ośrodku telewizyjnym. Policjanci garnizonu dolnośląskiego w trakcie całego sezonu zimowego 2012/2013 uczestniczyli w spotkaniach z władzami miast, gestorami stoków i właścicielami wyciągów narciarskich oraz obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych w ramach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa na stokach i w rejonach stacji narciarskich. Bielscy policjanci aktywnie uczestniczyli w akcji „Beskidzka 5” promującej wspólnie z Radiem Zet zimowy projekt „Bezpieczny Stok”, ucząc najmłodszych bezpiecznych zachowań na stoku oraz przekazując ulotki o bezpieczeństwie w górach.

SŁUŻBA Z WYKORZYSTANIEM PSÓW I KONI SŁUŻBOWYCH

Służba prewencyjna to nie tylko ludzie i sprzęt. Niebagatelną rolę pełnią w niej również zwierzęta, które z oddaniem wspomagają policjantów. Blisko tysiąc psów służbowych różnych kategorii, tj. patrolowo-tropiące, patrolowe, tropiące, do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych, narkotyków czy zwłok ludzkich, jest codziennie gotowych do pełnienia służby. Konie służbowe, chociaż jest ich znacznie mniej w służbie Policji, bo około 60, odgrywają istotną rolę w ochronie porządku publicznego. Służby 8 funkcjonujących w kraju komórek konnych trwale wpisały się w krajobraz miast. Te mocno zbudowane zwierzęta budzą respekt i pomagają przywrócić naruszony porządek publiczny podczas masowych imprez sportowych.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPIRD KGP

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Narzędzie szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

Z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych Bartłomieja Sienkiewicza Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia” w czerwcu 2013 r. opracowało algorytmy i kwestionariusze służące do oceny ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wobec osób dorosłych i dzieci.

Potrzeba szacowania ryzyka wynika z dążenia do zwiększenia skuteczności działań podejmowanych przez policjantów przeprowadzających interwencje wobec sprawców przemocy w rodzinie. Jednym z ważniejszych zadań Policji jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez wykorzystanie narzędzi mających na celu ochronę oraz minimalizowanie zagrożenia ich zdrowia i życia. Doświadczenia

niektórych policji europejskich wskazują, iż można wyodrębnić czynniki ryzyka, których zaistnienie oznacza podwyższenie stopnia zagrożenia bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie. Czynniki te zawarto w kwestionariuszach szacowania ryzyka.

Wprowadzenie na gruncie polskim narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wynika m.in. również z europejskich regulacji zwracających coraz większą uwagę na ten rodzaj środków ochrony i rekomendujących ich konstruowanie i wdrażanie przez wszystkie kraje Europy. Art. 51 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej dotyczy kwestii oceny ryzyka, a także zarządzania nim: „Strony stosują konieczne środki ustawodawcze lub inne środki, aby zapewnić ocenę ryzyka śmiertelności, powagi sytuacji oraz ryzyka powtarzalności aktów

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Interwencja w związku z przemocą w rodzinie

Część A
przemoc wobec osób dorosłych

Rozpocznij procedurę Niebieskie Karty (Wypełnij kartę A i przekaz ofercie kartę B)

Jeżeli zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona czynu zabronionego (np. art. 156, 157, 160, 197, 207 kk)

Jeżeli masz wątpliwości czy zatrzymać sprawcę skorzystaj z kwestionariusza w celu oszacowania ryzyka

Tak Czy odpowiedziałeś pozytywnie na którekolwiek z pytań 1-3?

Nie Czy odpowiedziałeś pozytywnie na 5 lub więcej pytań z pytań 4-13?

Tak → Rozważ zatrzymanie sprawcy na podstawie:
art. 244 §1a kpk, art. 244 §1b kpk, art. 15a ust. o Policji

Nie → Kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

art. 244 §1a kpk
Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zważając przy popełnieniu takiego przestępstwa grozi.

art. 244 §1b kpk
Policja zatrzymuje osobę podejrzaną, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zważając przy popełnieniu takiego przestępstwa grozi.

art. 15a ust. o Policji
Funkcjonariusz Policji ma prawo zatrzymania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego w trybie określonym w art. 15

Pamiętaj, że ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie może być **mężczyzna lub kobieta**.
Jeżeli na miejscu interwencji znajduje się **dziecko** zwróć uwagę na jego potrzeby!
Jeżeli sprawca **nie jest osobą najbliższą** lub wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca to **działał na zasadzie odrębnych przepisów**.

Kwestionariusz szacowania ryzyka

W przypadku wystąpienia czynników ryzyka zaznacz X w kratce

- Czy doszło do aktów przemocy z użyciem niebezpiecznego narzędzia lub gróźb jej użycia?
- Czy sprawca grozi ofierze zabicim? Czy ofiara boi się o swoje życie? Czy ofiara uważa, że jest zdolny do jej zabicia?
- Czy doszło do duszenia?
- Czy w ostatnim czasie doszło do nasilenia przemocy?
- Czy sprawca ma zaburzenia psychiczne, leczy lub leczył się psychiatrycznie?
- Czy sprawca jest pod wpływem środków odurzających (alkohol/narkotyki/leki)?
- Czy sprawca był wcześniej karany za przestępstwa z użyciem przemocy (w rodzinie lub poza nią)?
- Czy sprawca kiedykolwiek groził lub próbował popełnić samobójstwo?
- Czy ofiara przemocy próbowała popełnić samobójstwo?
- Czy sprawca jest chorobliwie zazdrosny o ofiarę przemocy?
- Czy w ostatnim czasie ofiara przemocy rozstała się ze sprawcą?
- Czy ofiara przemocy kiedykolwiek została pobita przez sprawcę podczas, gdy była w ciąży?
- Czy w domu jest broń?

Poszczególne pytania mają następujące skutki:

- Pytania 1-3: Pozytywna odpowiedź na jedno z pytań 1-3 → Rozważ zatrzymanie
- Pytania 4-13: Pozytywna odpowiedź na 5 lub więcej z pytań 4-13 → Rozważ zatrzymanie
- W każdym przypadku kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

Sprawca – osoba, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie
Ofiara – osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

Przemoc w rodzinie – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących

Osoba najbliższa (wg art. 115 §11 k.k.) – małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca w tym samym stosunku

Interwencja w związku z przemocą w rodzinie

Część B
przemoc wobec dzieci

Rozpocznij procedurę Niebieskie Karty (Wypełnij kartę A w obecności osoby pełnoletniej. Przekaz kartę B rodzicowi/opiekunowi niebędącemu sprawcą przemocy lub osobie, która zgłosiła przemoc)

Jeżeli zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona czynu zabronionego (np. art. 156, 157, 160, 200, 207 kk)

Jeżeli masz wątpliwości czy zatrzymać sprawcę skorzystaj z kwestionariusza w celu oszacowania ryzyka

Tak Czy odpowiedziałeś pozytywnie na którekolwiek z pytań 1-4?

Nie Czy odpowiedziałeś pozytywnie na 5 lub więcej pytań z pytań 5 - 13?

Tak → Istnieje duże zagrożenie dla zdrowia i życia dziecka!
lub → Rozważ zatrzymanie sprawcy na podstawie:
art. 244 §1a kpk, art. 244 §1b kpk, art. 15a ust. o Policji

Nie → Kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

Rozważ odebranie dziecka z rodziny i umieszczenie (na podst. art. 1 ust. 2 ustawy o Policji)
w rodzinie zastępczej typu interwencyjnego
w interwencyjnej placówce opiekuńczej

Powiadom sąd rodzinny (na podstawie art. 572 kpc)

Zwróć uwagę na stan zdrowia dziecka. W razie wątpliwości wezwij lekarza!

Kwestionariusz szacowania ryzyka

W przypadku wystąpienia czynników ryzyka zaznacz X w kratce. Zwróć uwagę, że w rodzinie może być kilkoro dzieci

Pytania adresowane do osoby dorosłej o sytuację dziecka:

- Czy sprawca bije, uderza, popycha, rzuca w dziecko ciężkim przedmiotem?
- Czy sprawca rzucił dzieckiem?
- Czy sprawca dusił dziecko?
- Czy sprawca przypalał dziecko papierosem lub innym rozgrzanym przedmiotem?
- Czy sprawca uderzył dziecko przedmiotem lub rzucił w dziecko przedmiotem?
- Czy sprawca jest agresywny słownie wobec dziecka (krzyczy/wyzywa)?
- Czy kiedykolwiek musiałeś/eś bronić dziecko przed sprawcą?
- Czy sprawca groził/straszył dziecko?
- Czy uważasz, że sprawca może zrobić krzywdę dziecku?
- Czy agresywne zachowanie wobec dziecka zdarzało się wcześniej?
- Czy są widoczne oznaki zaniedbywania dziecka?
- Czy występują inne niepokojące zachowania wobec dziecka?
- Wiek dziecka od 0 do 6 lat lub niepełnosprawność

Poszczególne pytania mają następujące skutki:

- Pytania 1-4: Pozytywna odpowiedź na jedno z pytań 1-4 → Rozważ zatrzymanie sprawcy lub odebranie dziecka
- Pytania 5-13: Pozytywna odpowiedź na 5 lub więcej z pytań 5-13 → Rozważ zatrzymanie sprawcy lub odebranie dziecka
- W każdym przypadku kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

UWAGA!
Zaistnienie nawet jednego z wymienionych czynników ryzyka lub innego niepokojącego sygnału może świadczyć o występowaniu przemocy w rodzinie. Kwestionariusz jest jedynie narzędziem pomocniczym. Zaufaj swojej intuicji i wdrażaj znane Ci przepisy i procedury.

przemocy przeprowadzaną przez wszelkie istotne organy w celu zarządzania ryzykiem oraz, w razie potrzeby, w celu udzielenia skoordynowanego bezpieczeństwa i wsparcia”. Zostały opracowane dwa narzędzia szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, część A – przemoc wobec dorosłych oraz część B – przemoc wobec dzieci. Obie części składają się z kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie oraz z algorytmu postępowania. Każdy z kwestionariuszy zawiera 13 czynników. Liczba pozytywnych odpowiedzi ułatwi podjęcie adekwatnych do sytuacji działań przez policjanta przeprowadzającego interwencję w związku z przemocą w rodzinie (np. zatrzymanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).

Celem wdrożenia algorytmów i kwestionariuszy, oprócz zapewnienia skuteczniejszej ochrony osób najsłabszych zagrożonych przemocą – dzieci, kobiet, osób starszych, jest przede wszystkim zwiększenie skuteczności i podniesienie kompetencji funkcjonariuszy Policji wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz zapewnienie praktycznego wsparcia policjantom, którzy w czasie wykonywania obowiązków służbowych mają kontakt z ofiarami przemocy w rodzinie.

Wdrażanie algorytmów i kwestionariusza było poprzedzone badaniem fokusowym przeprowadzonym przez Fundację Dzieci Niczyje oraz programem pilotażowym na terenie wszystkich powiatów województwa lubuskiego. Program pilotażowy składał się z dwóch komponentów: wykorzystania algorytmów i kwestionariuszy szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie przez policjantów podejmujących interwencje oraz współpracy Policji z pracownikami socjalnymi i ich niezwłocznego zaangażowania w pomoc rodzinie dotkniętej przemocą.

Po zakończeniu pilotażu funkcjonariusze Wydziału Prewencji BPiRD KGP wspólnie z koordynatorem procedury „Niebieskie Karty” z KWP w Gorzowie Wielkopolskim uczestniczyli w spotkaniach z policjantami wykorzystującymi kwestionariusze we wszystkich KPP/KMP garnizonu lubuskiego. Następnie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyło się spotkanie, którego celem było przedstawienie wyników pilotażu oraz uwag i wniosków. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Ministerstw: Sprawiedliwości, Pracy i Polityki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych, a także Dyrektor BPiRD KGP, koordynatorzy procedury „Niebieskie Karty” z dwóch KPP, dzielnicowy, psycholog z WSPol w Szczytnie, koordynator procedury „Niebieskie Karty” z KWP w Gorzowie Wielkopolskim, funkcjonariusze BPiRD KGP uczestniczący w podsumowaniu pilotażu oraz przedstawiciel magazynu „Policja 997”. Podczas tego spotkania przedyskutowano uwagi i wnioski, zmieniono algorytmy i kwestionariusze szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie oraz uzupełniono Praktyczny podręcznik dla policjantów. Szacowanie ryzyka związanego z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

Od 21 października 2013 r. rozpoczęły się szkolenia kaskadowe w całej Polsce. Szkolenia liderów prowadziło Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Niebieska Linia, które zostało wyłonione w otwartym konkursie ofert ogłoszonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, oraz przedstawiciele Komendy Głównej Policji. Ich celem było szczegółowe zapoznanie z czynnikami ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie zawartymi w kwestionariuszach oraz omówienie algorytmu postępowania z wykorzystaniem kwestionariusza. Przedstawiono działania,

jakie może podjąć policjant w konkretnych sytuacjach. 9 grudnia 2013 r. zakończył się cykl 42 szkoleń, którymi objęto 850 funkcjonariuszy. Następnie przeszkoleni liderzy prowadzili na terenie KPP/KMP/KSP szkolenia, w których do końca grudnia 2013 r. wzięło udział około 35 000 policjantów realizujących zadania w związku z przemocą w rodzinie.

Od 1 stycznia 2014 r. funkcjonariusze Policji na terenie kraju mogą podczas interwencji korzystać z narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

W okresie od stycznia do połowy lutego 2014 r. odbyły się szkolenia dla wykładowców szkół policyjnych. W 2014 r. planowane są również szkolenia kaskadowe dla służby dyżurnej. Z kwestionariuszami oraz algorytmami będą zapoznawać się również młodzi adepci służby w Policji przygotowujący się do realizacji swoich obowiązków podczas szkolenia zawodowego podstawowego w szkołach policyjnych.

KONKURS „POLICJANT, KTÓRY MI POMÓGŁ”

Od 2008 r. BPiRD KGP uczestniczy w organizacji konkursu „Policjant, który mi pomógł”, którego inicjatorem jest Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia”. Istota przedsięwzięcia polega na wyróżnieniu funkcjonariuszy, którzy w ocenie społecznej charakteryzują się wyjątkowym profesjonalizmem w zakresie indywidualnej pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, a ponadto są zaangażowani w budowanie lokalnego systemu pomocowego w omawianym obszarze.

Celem konkursu jest:

- podkreślenie roli policjantów w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- wsparcie policjantów podejmujących wzorowe działania i osobie zaangażowanych w pomoc osobom krzywdzonym;
- zwiększenie motywacji policjantów do podejmowania skutecznych działań w tym obszarze;
- promowanie postaw i umiejętności dobrze służących ochronie ofiar przemocy w rodzinie.

W sześciu dotychczasowych edycjach przedsięwzięcia wyróżnionych zostało łącznie 30 funkcjonariuszy reprezentujących jednostki organizacyjne Policji na terenie całego kraju (po 5 w każdej edycji). Funkcjonariusze ci reprezentowali zarówno służbę prewencyjną, jak i kryminalną Policji, jednak najczęściej byli to dzielnicowi. Poza wysoką oceną społeczną służby laureaci konkursu posiadają wyróżniającą opinię służbową, co każdorazowo było potwierdzane stanowiskiem przełożonych i podkreślane podczas gali wręczenia nagród pod-



zdj. archiwum KGP

KONWOJE MIĘDZYNARODOWE

czas Centralnych Obchodów Święta Policji w Warszawie. Procedura zgłaszania policjantów do konkursu „Policjant, który mi pomógł”, odbywa się przez cały rok z wykorzystaniem formularzy zgłoszeniowych, które bezpośrednio wpływają do Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie IPZ „Niebieska Linia”. Kandydatów, zgodnie z regulaminem konkursu, mogą zgłaszać osoby indywidualne, organizacje i instytucje (z wyjątkiem Policji). Laureatów Konkursu wybiera Kapituła, w skład której wchodzi pracownicy Pogotowia „Niebieska Linia”, laureaci poprzednich edycji oraz przedstawiciel BPIRD KGP. Typowanie kandydatów odbywa się na

podstawie szczegółowej analizy uzasadnień zawartych w formularzach zgłoszeniowych. Liczba zgłoszeń odnoszących się do poszczególnych kandydatów stanowi tylko jedno z kryteriów oceny. Przede wszystkim pod uwagę bierze się zaangażowanie kandydatów w działania na rzecz wdrażania w środowiskach lokalnych systemowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ich doświadczenie i zaangażowanie w pomoc ofiarom dotkniętym przemocą.

*nadkom. Wanda Mende, ekspert WP BPIRD KGP,
nadkom. Marzena Kordaczuk-Wąs, ekspert WP BPIRD KGP*

Konwoje międzynarodowe

Jednym z istotnych zadań policjantów służby prewencyjnej są konwoje wykonywane na terenie kraju oraz poza jego granicami. Ważną rolę odgrywają konwoje osób pozbawionych wolności przekazywanych na podstawie umów i porozumień międzynarodowych. Zgodnie z definicją zawartą w zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń¹ konwój to zespół czynności związanych z przemieszczaniem osoby konwojowanej albo przedmiotów niebezpiecznych lub wartościowych. Osobą konwojowaną natomiast jest osoba pobrana z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, policyjnej izby dziecka lub innego ośrodka dla nieletnich, a także osoba skazana lub tymczasowo aresztowana przekazywana w ramach umów międzynarodowych.

Konwoje osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych w ramach umów międzynarodowych wykonywane są na podstawie:

- 1) wniosku Ministra Sprawiedliwości, sądu okręgowego lub prokuratury okręgowej;
- 2) informacji otrzymanej z komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach międzynarodowej współpracy Policji.

Wydział Konwojowy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji (WK BPIRD KGP) organizuje i realizuje konwoje międzynarodowe z wyjątkiem sytuacji, w których przekazanie lub przejęcie na drogowych przejściach granicznych lub punktach kontaktowych wykonuje, na wniosek WK BPIRD KGP, komórka konwojowa komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwa ze względu na miejsce przejęcia lub przekazania osoby konwojowanej.

W przypadku państw, które nie sąsiadują z Rzeczpospolitą Polską, przekazania i przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się w miejscach uzgodnionych ze

stroną przekazującą, natomiast gdy państwo graniczy z RP, przekazania lub przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się na drogowych przejściach granicznych albo w ramach konwojów wykonywanych na pokładach statków powietrznych, jeżeli jest to konieczne dla bezpieczeństwa osób konwojowanych.

Omawiając problematykę konwojów międzynarodowych, należy podkreślić szczególną rolę europejskiego nakazu aresztowania (ENA). Jest on decyzją sądową wydawaną przez państwo członkowskie Unii Europejskiej w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski, dla przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności. Umożliwia on aresztowanie osoby podejrzanej lub oskarżonej o popełnienie przestępstwa (lub już za nie skazanej) i wydanie jej do kraju, w którym zostanie postawiona przed sądem lub przekazana do wykonania wcześniej orzeczonej kary.

Instytucja ENA wprowadzona decyzją ramową Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi², zwana dalej decyzją ramową, funkcjonuje w polskim porządku prawnym od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej, to jest od dnia 1 maja 2004 r. W praktyce naszego kraju ENA zastąpił długie procedury ekstradycji stosowane między państwami członkowskimi UE, a przyjęte w decyzji ramowej rozwiązania znacznie skróciły czas rozpatrywania wniosków o przekazanie osoby ściganej. Na podstawie przyjętych założeń oraz zgodnie z zasadą wzajemności Polska zobowiązana jest do wykonania europejskich nakazów aresztowania wydanych przez organy wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich. ENA może mieć zastosowanie w stosunku do wszystkich czynów, które w świetle obowiązującego prawa zagrożone są karą co najmniej roku pozbawienia wolności, albo w przypadku gdy

zapadł wyrok lub zastosowano środek zapobiegawczy o wymiarze co najmniej czterech miesięcy pozbawienia wolności. Na przestrzeni lat instytucja ENA na stałe wpisała się w obszar pracy Policji i jest główną podstawą do zatrzymania i przekazania osób pozbawionych wolności z krajów Unii Europejskiej. W latach 2005–2013 polskie sądy wydały 29 432 europejskich nakazów aresztowania, natomiast polska Policja przejęła z zagranicy i przekazała 12 837 zatrzymanych osób. Należy zauważyć, że Polska jest liderem w stosowaniu ENA na arenie międzynarodowej. Kraje UE w latach 2011–2013 wprowadziły do Systemu Informacji Schengen (SIS) 41 694 rekordów dotyczących ENA.

Rok	Liczba wpisów ENA do SIS	
	ogółem	w tym Polska
2011	15 133	3190 (21,07%)
2012	15 641	2914 (18,63%)
2013	10 920	2400 (21,98%)

Na koniec roku 2013 w SIS figurowały 7424 osoby poszukiwane na podstawie europejskich nakazów aresztowania wydanych przez polskie sądy. W latach poprzednich liczba ta wynosiła odpowiednio: w 2011 r. – 8290 osób, w 2012 r. – 8106 osób.

Kategorie przestępstw stanowiących podstawę wysyłania ENA do państw członkowskich UE w roku 2013 były bardzo różne. Należały do nich najcięższe przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – zabójstwa, przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu – udział w zorganizowanej grupie przestępczej, wzięcie zakładnika w celu określonego działania oraz – stanowiące największą grupę – przestępstwa przeciwko mieniu. Ponadto podstawą wydawania ENA były również takie przestępstwa, jak: groźby karalne, paserstwo, znęcanie się fizyczne i psychiczne, kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu, naruszenie miru domowego, rozpijanie małoletniego, niestosowanie się do orzeczonego przez sąd zakazu, ujawnienie informacji niejawnych, kradzież impulsów telefonicznych, nadużycie zaufania w obrocie gospodarczym, poniżenie lub znieważenie podwładnego, spowodowanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania.

Tylko w 2013 r. zostały zorganizowane 724 konwoje, w ramach których w portach lotniczych państw wydania oraz na drogowych przejściach granicznych, tzw. punktach kontaktowych, przekazano 2114 osób pozbawionych wolności. Powyższe zadania były realizowane w głównej mierze poprzez wykonywanie konwojów lotniczych (68,7% przejętych osób) i dodatkowo poprzez przejmowanie osób na przejściach granicznych (31,3% przejętych osób).

W ramach międzynarodowych konwojów lądowych, realizowanych przez wydziały konwojowe KWP/KSP, w minionym roku w ramach umów międzynarodowych zorganizowano 270 konwojów, podczas których na drogowych przejściach granicznych przekazano/przejęto 663 osoby pozbawione wolności.

W latach 2005–2010 odnotowywano wzrost liczby przekazywanych osób pozbawionych wolności w ramach międzynarodowych konwojów lotniczych, natomiast w latach 2011–2013 liczba osób przewiezionych do Polski w ramach konwojów lotniczych ustabilizowała się.

Na uwagę zasługuje fakt, iż tylko w roku 2013 w ramach konwojów lotniczych przejęto łącznie 1451 osób z całego świata.



Konwój z Londynu na pokładzie wojskowego „Herculesa”

zdj. M. Szalajski

KONWOJE MIĘDZYNARODOWE

1. Wielka Brytania	784	17. Bułgaria	5
2. Holandia	160	18. USA	4
3. Francja	101	19. Cypr	4
4. Hiszpania	89	20. Szwajcaria	3
5. Irlandia	59	21. Słowenia	3
6. Szwecja	50	22. Serbia	2
7. Włochy	38	23. Finlandia	3
8. Belgia	33	24. Węgry	3
9. Grecja	25	25. Japonia	2
10. Austria	20	26. Ekwador	2
11. Norwegia	19	27. Australia	2
12. Dania	12	28. Łotwa	1
13. Chorwacja	6	29. Albania	1
14. Portugalia	6	30. Bośnia i Hercegowina	1
15. Islandia	6	31. Gruzja	1
16. Rumunia	5	32. Czarnogóra	1
		Razem	1451

W 2013 r. wykonano 406 konwojów na pokładach samolotów rejsowych, czyli o 5 (1,2%) mniej niż w 2012 r., w konwojach tych przewieziono 585 osób, tj. mniej o 44 osoby (7%).

W związku z koniecznością zapewnienia właściwego wywiązywania się Polski z umów międzynarodowych, a także w celu zmniejszenia kosztów realizacji tych zadań, w 2008 r. wspólnie z Dowództwem Sił Powietrznych RP opracowano i wdrożono system konwojów zbiorczych wykonywanych wojskowymi samolotami transportowymi.

Ponadto w wyniku bieżącej analizy zlecanych konwojów wdrożono również zasadę łączenia konwojów w przypadkach przekazywania w niewielkich odstępach czasu dwóch lub trzech osób pozbawionych wolności z jednego państwa. Jest to jednak niezwykle trudne zadanie ze względu na bardzo krótki czas realizacji konwojów oraz niechęć władz krajów wydania do przedłużania 10-dniowego okresu przekazania osoby zatrzymanej.

Mając przede wszystkim na uwadze aspekty ekonomiczne, w 2013 r. wykonano 48 konwojów z wykorzystaniem wojskowych samolotów transportowych. W ramach nich przewieziono 866 osób – co w odniesieniu do 2012 r. stanowi wzrost o 4 wykonane konwoje oraz o 127 więcej przejętych osób.

W 2013 r. na realizację konwojów lotniczych wydawkowano 5 921 176 zł, z czego:

- 4 772 388 zł na realizację konwojów samolotami rejsowymi (przewieziono 585 osób),
- 1 148 788 zł na realizację konwojów zbiorczych (przewieziono 866 osób).

Z powyższego wynika, że średni koszt konwoju jednej osoby samolotem rejsowym wyniósł 8158 zł, natomiast koszt przewozu 1 osoby w ramach konwoju zbiorczego wyniósł 1326 zł, co oznacza, że przewóz w ramach konwojów zbiorczych był tańszy o 6832 zł od przewozu jednej osoby samolotem rejsowym. Zastosowanie konwojów zbiorczych umożliwiło zatem zmniejszenie poniesionych przez Komendę Główną Policji kosztów przynajmniej o 5 916 500 zł.

Istotną rolę przy realizacji konwojów zagranicznych odgrywają funkcjonariusze Policji. Tylko w 2013 r., na zasadzie wielokrotności, do realizacji konwojów lotniczych skierowano 2025 policjantów, którzy przepracowali łącznie 2762 dni. Wynika z tego, że w każdy w dniu roboczym do realizacji konwojów lotniczych było kierowanych średnio 8 policjantów. Zadania związane z konwojami lotniczymi osób pozbawionych wolności wykonywali w 2013 r. policjanci z: Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, Biura Operacji Antyterrorystycz-

nych KGP oraz funkcjonariusze z Wydziałów Konwojowego i Realizacyjnego Komendy Stołecznej Policji. W celu usprawnienia realizacji tych konwojów zaangażowani byli również policjanci z Oddziału Prewencji Policji w Warszawie oraz z Komisariatu Policji Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie.

Jednym z problemów związanych z realizacją konwojów międzynarodowych jest bardzo krótki czas na ich zorganizowanie i wykonanie. Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w decyzji ramowej przejęcie osoby pozbawionej wolności następuje w ciągu 10 dni od uprawomocnienia się postanowienia sądu państwa wydania o przekazaniu osoby poszukiwanej do państwa wnioskującego. Możliwość zmiany terminu przekazania osoby została ograniczona jedynie do tzw. siły wyższej, tj. choroby osoby przekazywanej, odwołania lub zawieszenia wykonywania lotów spowodowanego złymi warunkami atmosferycznymi.

Z perspektywy czasu można stwierdzić, że przyjęcie tak rygorystycznych zasad powoduje, że na organizację i przejęcie osoby pozbawionej wolności pozostają jedynie 3–4 dni. Podsygnowane jest to faktem, że informacja o konieczności przejęcia osoby poszukiwanej w ramach ENA trafia do polskiej Policji po kilku dniach od uprawomocnienia się postanowienia sądu, kiedy biegnie już okres 10 dni przewidziany na organizację i przejęcie osoby pozbawionej wolności. Jest to bardzo ważne, gdyż w przypadku braku możliwości przejęcia osoby poszukiwanej w ww. terminie, może ona zostać zwolniona.

Podsumowując, należy stwierdzić, że przyjęty sposób organizacji i realizacji międzynarodowych konwojów lotniczych, pomimo wielu trudności i licznych zadań, jest prawidłowy. Potwierdzenie tej tezy może stanowić fakt, iż podczas konwojów osób pozbawionych wolności nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych.

opracowano w WK BPiRD KGP

¹ Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29, z późn. zm.

² Dz. U. L190/1 z dnia 18 lipca 2002 r.

Akty prawne

Europejska konwencja o ekstradycji, sporządzona w Paryżu dnia 13 grudnia 1957 r., Protokół dodatkowy do powyższej konwencji, sporządzony w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. i Drugi protokół dodatkowy do powyższej konwencji, sporządzony w Strasburgu dnia 17 marca 1978 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 70, poz. 307).

Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. UE L 190/1 z dnia 18 lipca 2002 r.).

Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854).

Konwencja o przekazywaniu osób skazanych, sporządzona w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279) i Protokół dodatkowy do konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzony w Strasburgu dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 43, poz. 490).

Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności – w celu wykonywania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327/27 z dnia 15 grudnia 2008 r.).

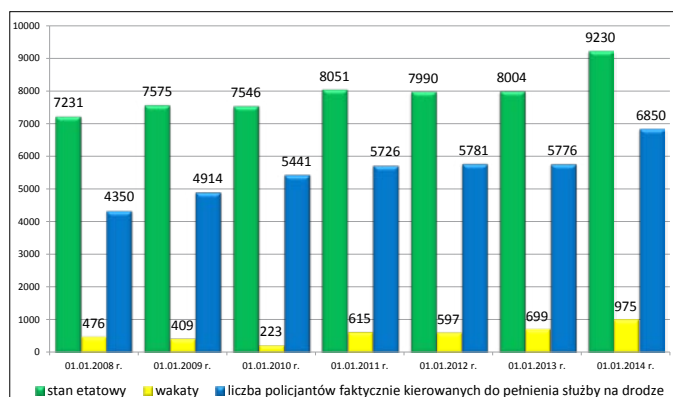
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego

Efekty działań

Zgodnie z poleceniem Komendanta Głównego Policji nadinsp. Marka Działoszyńskiego z dnia 24 kwietnia 2013 r. wszystkie KWP/KSP do końca 2013 r. zwiększyły etaty policyjne w komórkach ruchu drogowego do wartości minimum 10% w stosunku do całego stanu etatowego komend wojewódzkich Policji. W konsekwencji podjętych działań liczba etatów policjantów ruchu drogowego wzrosła do 9230 (tj. więcej o 1226 osób w porównaniu z końcem 2012 r.). W 2014 r. następuje sukcesywne uzupełnianie wakatów, aby pod koniec roku ich wartość w komórkach ruchu drogowego osiągnęła maksymalnie 5% w stosunku do całego stanu etatowego garnizonu. Polecenie w tym zakresie wydał Komendant Główny Policji w dniu 29 stycznia br.

Liczba policjantów ruchu drogowego w latach 2008–2014



Doposażenie policji ruchu drogowego w pojazdy i urządzenia do pomiaru prędkości

W 2013 r. policjanci ruchu drogowego dysponowali około 450 oznakowanymi i nieoznakowanymi pojazdami wyposażonymi w wideorejestratory.

LICZBA OZNAKOWANYCH RADIOWOZÓW Z WIDEOREJESTRATORAMI W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
9	25	18	129	129	145

LICZBA NIEOZNAKOWANYCH RADIOWOZÓW Z WIDEOREJESTRATORAMI W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
184	268	260	284	261	318

LICZBA RĘCZNYCH MIERNIKÓW PRĘDKOŚCI (RMP) W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013*
1800	1800	1963	2048	1979	2256**

* wg stanu na wrzesień 2013 r.,

** w tym 531 laserowe mierniki prędkości

Efekty pracy policji ruchu drogowego

W 2013 r. policjanci ruchu drogowego:

- wylegitymowali 6 367 523 uczestników ruchu drogowego, w tym:
 - 5 636 349 kierujących;
 - 597 124 pieszych;
- nałożyli 2 920 405 mandatów karnych na sprawców wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym:
 - na kierujących – 2 648 206 mandatów karnych;
 - na pieszych – 248 766 mandatów karnych;
 - na pasażerów – 16 098 mandatów karnych;
- sporządzili 97 515 wniosków o ukaranie do sądu;
- poczyli 466 202 osoby.

LICZBA KONTROLI (LEGITYMOWANYCH UCZESTNIKÓW RD) PRZEPROWADZONYCH PRZEZ POLICJANTÓW RD W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
5 201 088	5 890 466	6 038 537	6 438 157	6 178 282	6 367 523

LICZBA MANDATÓW KARNYCH NAŁOŻONYCH PRZEZ POLICJANTÓW RD NA UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
2 206 042	2 502 183	2 527 872	2 803 003	2 861 659	2 920 405

Do najczęstszych wykroczeń ujawnianych przez funkcjonariuszy należało przekraczanie dozwolonej prędkości przez kierujących – 1 488 467.

Najczęstszym przewinieniem pieszych było przechodzenie przez jezdnię w miejscu niedozwolonym – 253 704.

Policjanci ruchu drogowego w 2013 r. zatrzymali 388 150 dowodów rejestracyjnych oraz 47 987 praw jazdy.

LICZBA WYKROCZEŃ - PRZEKRACZANIE DOZWOLONEJ PRĘDKOŚCI PRZEZ KIERUJĄCYCH, UJAWNIONYCH W LATACH 2008-2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 300 514	1 446 921	1 318 970	1 516 811	1 507 986	1 488 467

BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM

LICZBA WYKROCZEŃ – NIEPRAWIDŁOWE WYPRZEDZANIE PRZEZ KIERUJĄCYCH POJAZDAMI, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
131 096	136 018	116 108	111 095	94 824	79 063

LICZBA WYKROCZEŃ – PRZECHODZENIE PRZEZ JEZDNIĘ W MIEJSCU NIEDOZWOLONYM, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
115 179	113 408	97 969	122 634	228 493	253 704

LICZBA WYKROCZEŃ – NIESTOSOWANIE PASÓW BEZPIECZEŃSTWA/ NIESTOSOWANIE FOTELIKÓW OCHRONNYCH, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
314 013	378 355	396 232	371 388	359 465	377 444

W 2013 r. w Polsce doszło do 35 849 wypadków drogowych, w których zginęło 3357 osób, a 44 064 zostało rannych. W 2012 r. w Polsce doszło do 37 046 wypadków drogowych, w których zginęło 3571 osób, a 45 792 zostało rannych. W porównaniu z 2012 r. nastąpił spadek: liczby wypadków – o 1197, tj. o 3,2%; liczby zabitych – o 214 osób, tj. o 5,9%; liczby rannych – o 1728 osób, tj. o 3,7%.

podkom. Agnieszka Stypińska, WRD BPIRD KGP

KIERUNEK: trzeźwość na drodze

Przeciwdziałanie nietrzeźwości użytkowników dróg należy do priorytetowych zadań Policji w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, zarówno w aspekcie kontrolnym, jak też prewencyjnym. Stanowi o tym m.in. II Priorytet Komendanta Głównego Policji: „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹ do podstawowych zadań Policji należy m.in. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Policja działa zarówno w kierunku prewencyjnym – tj. w celu utrzymania bezpieczeństwa i porządku poprzez zapobieganie wszelkim próbom zakłócania takiego stanu, jak i represyjnie – wówczas gdy dochodzi do zagrożenia bądź naruszenia stanu bezpieczeństwa.

Mimo prowadzenia systematycznych kontroli, jak również wielu działań o charakterze edukacyjnym, na przestrzeni ostatnich lat liczba nietrzeźwych kierujących pojazdami utrzymuje się na podobnym poziomie. Sytuacja wymusiła konieczność poszukiwania nowych, bardziej efektywnych metod walki z nietrzeźwymi kierowcami przez organy kontrolne sprawujące nadzór nad ruchem na drogach.

Niewątpliwie do wzrostu skuteczności działań kontrolnych

przyczyniła się, dokonana w listopadzie 2010 r., nowelizacja przepisów zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów² oraz osiągnięcie w 2013 r. przez jednostki organizacyjne Policji 10% etatów w służbie ruchu drogowego, zgodnie z poleceniem Komendanta Głównego Policji. Nowe regulacje umożliwiły prowadzenie tzw. akcji „trzeźwy poranek”, mającej na celu sprawdzenie stanu trzeźwości jak największej liczby kierujących w określonych dniach i godzinach. Działania tego typu charakteryzują się nie tylko dużą efektywnością, lecz także są nie do przecenienia w wymiarze prewencyjnym. W związku z powyższym weryfikacja trzeźwości stała się wręcz standardem kontroli drogowych i jest społecznie akceptowana.

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego od lat stanowią poważny problem na polskich drogach – w 2013 r. spowodowali 2148 wypadków, w których zginęły 282 osoby, a 4696 zostało rannych.

W 2013 r. liczba kontroli stanu trzeźwości w porównaniu z 2008 r. wzrosła o 7 124 576. Średnio co 54. kontrola stanu trzeźwości kończyła się ujawnieniem kierującego pod wpływem alkoholu. Szczególny przełom w badaniach na obec-



ność alkoholu w organizmie kierującego nastąpił, gdy do użytku w Policji weszły urządzenia AlcoBlow, które są szybkim i prostym w obsłudze, bezkontaktowym (pomiar bez ustnika) wskaźnikiem obecności alkoholu w wydychanym powietrzu, choć należy pamiętać, że nie jest to alkomat „dowodowy”. Dynamika badań stanu trzeźwości kierowców i rodzące się przy tym wątpliwości przyczyniły się do wprowadzenia wielu zmian w przepisach, np. w zarządzeniu nr 496 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu³. Do noweli zarządzenia nr 496 KGP należą: zarządzenie nr 738 KGP z dnia 21 czerwca 2011 r.⁴, które wprowadziło istotne zmiany w procedurze przeprowadzania badań urządzeniem działającym na zasadzie elektrodowego utleniania alkoholu, oraz zarządzenie nr 1074 KGP z dnia 31 sierpnia 2011 r.⁵, które sprecyzowało podstawy faktyczne przeprowadzania badań.

Na dzień 1 stycznia 2014 r. Policja jest wyposażona w 9336 urządzeń do badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu.

Mamy jednak świadomość, iż działania Policji nie rozwiążą problemu nietrzeźwości, jeśli w społeczeństwie nie umocnią się postawy nietolerancji dla pijanych kierowców. Mając powyższe na uwadze, Pierwszy Zastępca Komendanta Głównego Policji pismem L.dz. RD-Z-II-56/12 z dnia 18 stycznia 2012 r. wydał polecenie komendantom wojewódzkim Policji/Komendantowi

Stołecznemu, aby dyżurni jednostki Policji sprawdzali trzeźwość w pojedynczych, uzasadnionych przypadkach na prośbę osób zgłaszających się dobrowolnie do jednostki Policji.

*ml. insp. Marek Konkolewski,
radca Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP*

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.

² Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100.

³ Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 40, z późn. zm.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 34.

⁵ Dz. Urz. KGP Nr 7, poz. 51.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 496 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu (Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 40, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100).

Kampania społeczna Policji pod hasłem „Kieruj się rozsądkiem”

Od września 2013 r. BPIRD KGP prowadziło kampanię społeczną pod hasłem „kieruj się rozsądkiem”, która została zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy i była adresowana do wszystkich uczestników ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem: motocyklistów, osób starszych (60+) i pieszych. W ramach kampanii skumulowano w dość krótkim czasie (około 10 tygodni) wiele intensywnych działań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, m.in. takich, jak: emisja spotów w stacjach telewizyjnych, publikacja artykułów prasowych w wysokonakładowej prasie, osłonowa kampania internetowa.

Wśród motocyklistów przeważają ludzie młodzi. Ich zachowanie na drodze często bywa społecznie nieakceptowane i wywołuje kontrowersje. Z powodu skłonności do ryzyka, a co za tym idzie, łamania przepisów prawa o ruchu drogowym, kierowcy motocykli budzą poczucie zagrożenia wśród innych uczestni-



ków ruchu. Twórcy kampanii postawili sobie za cel zmianę postaw motocyklistów i uświadomienie im, że zachowanie niezgodne z prawem to zagrożenie przede wszystkim ich życia. Natomiast prze-

kaz adresowany do kierowców pozostałych pojazdów miał im uzmysłowić, że motocykliści są równoprawnymi uczestnikami ruchu drogowego i większość z nich korzysta z dróg zgodnie z prawem, zatem postawa wzajemnej życzliwości i tolerancji będzie korzystna dla obydwu stron.

Zupełnie inne problemy, jako uczestnicy ruchu drogowego, mają seniorzy. Postępowanie osób starszych w wielu sytuacjach jest uwarunkowane przyzwyczajeniem, a nie zasadami bezpieczeństwa i przepisami prawa (np. przekraczanie jezdni poza przejściem dla pieszych). Seniorzy często przeceniają swoje możliwości (np. podczas prowadzenia samochodu). Nie biorą też pod uwagę tego, że będąc pokrzywdzonymi w wypadku drogowym, mają mniejsze szanse na przeżycie, ponieważ z racji wieku są słabsi.

BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM

Okolo 30% wypadków drogowych w Polsce zdarza się z udziałem pieszych. Ginie w nich ponad 1000 osób rocznie. Jest to jeden z poważniejszych problemów w ruchu drogowym. Pieszcy, jako niechroniony uczestnik ruchu drogowego, w razie potrącenia doznaje dotkliwych obrażeń często skutkujących śmiercią lub niepełnosprawnością. W miesiącach jesienno-zimowych do wypadków dochodzi na skutek niezauważenia pieszego przez kierowcę pojazdu.

Przekaz kampanii miał uświadamiać uczestnikom ruchu drogowego, że prawidłowe zachowania na drodze, życzliwość, brak agresji, a także przestrzeganie przepisów prawa wpłyną na jakość ich życia, ponieważ dzięki takiej postawie będą bezpieczniejsi i tym samym unikną wielu kłopotów życiowych, a nawet tragedii. Działania tego typu mają też wyrabiać nawyki przewidywania niebezpiecznych sytuacji na drodze, które mogą wynikać nie tylko z przyczyn subiektywnych, ale także z obiektywnych, np. warunków atmosferycznych, widoczności.

Warto podkreślić, iż Policja posiada prawa autorskie do wszystkich materiałów powstałych na rzecz działań w ramach kampanii „Kieruj się rozsądkiem”, tj. banerów, spotów, płyty CD przygotowanej specjalnie do szkoleń dla seniorów. Banery i spoty są zamieszczone na stronie internetowej www.brd.policja.pl/kmpnia. Policjanci mogą z nich korzystać bez obaw o naruszenie praw autorskich.

Pierwotnie realizacja tego zadania była zaplanowana wyłącznie na rok 2013, jednakże ze względu na szeroki zakres działań i grupę odbiorców szczególnie zagrożoną wypadkami drogowymi, a także na możliwości wykorzystywania materiałów kampanii w kolejnych latach, będzie ona prowadzona również w latach 2014–2015. BPIRD KGP będzie zachęcało jednostki Policji w całej Polsce do włączenia się w kampanię pod hasłem „Kieruj się rozsądkiem”.

*Mirosława Świdzińska, starszy specjalista
Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP*

KIERUJ SIĘ ROZSĄDKIEM

Každy wypadek to suma różnych zdarzeń.
Wielu z nich możesz uniknąć.

KIERUJ SIĘ ROZSĄDKIEM

SWISS CONTRIBUTION

Komenda Główna Policji

Kampania społeczna jest współfinansowana przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

„Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”

Projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (SPPW) jest formą bezwzrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim, które przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r.

20 grudnia 2007 r. w Bernie zawarto umowy międzynarodowe, na mocy których ponad 1 mld franków szwajcarskich trafi do dziesięciu nowych państw członkowskich, z czego niemal połowa (około 489 mln CHF) do Polski.



Program Szwajcarski zakłada 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

Fundusze szwajcarskie mają na celu zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

W ramach Programu Szwajcarskiego beneficjentem i liderem projektu „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” została Komenda Główna Policji.

W dniu 17 lipca 2012 r. na konferencji w Białymstoku I Zastępca Komendanta Głównego Policji nadinspektor Krzysztof Gajewski oraz Dyrektor Departamentu Programów Europejskich Władzy Wdrażającej Programy Europejskie Mariusz Kasprzyk podpisali umowę w sprawie realizacji tego przedsięwzięcia. Czas trwania projektu: 1 lipca 2012 r. – 30 czerwca 2015 r., całkowita jego wartość wynosi 4 621 061 CHF, tj. 15 827 135 PLN.

Partnerami w projekcie zostało 6 powiatów z województwa podlaskiego i lubuskiego (po 3 jednostki z każdego województwa) oraz Szwajcarski Instytut Policji w Neuchatel. W województwie podlaskim są to następujące powiaty: suwalski, siemiatycki i wysokomazowiecki, natomiast w województwie lubuskim: międzyrzecki, strzelecko-drezdenecki i sulęciński.

Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. wśród najbardziej zagrożonych grup uczestników ruchu drogowego, tj. kierujących jednoślądami, osób starszych i pieszych.

Projekt Szwajcarski będzie kontynuowany także w 2014 i 2015 r. Planowany jest także zakup dwóch nieoznakowanych radiowozów z wideorejestratorem, wyposażenia tzw. sal profilaktyki w KWP w Białymstoku i Gorzowie Wielkopolskim oraz inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego w powiecie wyszkowskim (województwo mazowieckie).

DZIAŁANIA, KTÓRE W RAMACH TEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO OSIĄGNIĘCIA ZAKŁADANEGO CELU, TO:

- realizacja inwestycji poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym w wytypowanych powiatach województwa lubuskiego i podlaskiego – wykonano 44 inwestycje
- zakup 12 nieoznakowanych pojazdów wraz z wyposażeniem i wideorejestratorem dla Policji, przeznaczonych do działań na terenie województwa lubuskiego i podlaskiego – 5 grudnia 2013 r. przekazano pojazdy do jednostek
- prowadzenie ogólnopolskiego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego dla 650 osób – przedstawiciele Policji, administracji rządowej, samorządów i organizacji pozarządowych – trwa IV edycja szkolenia z XIII zaplanowanych
- uruchomienie ogólnopolskiej kampanii społecznej w trzech odsłonach, skierowanej do kierujących jednoślądami, osób starszych i pieszych – kampania została zrealizowana i będzie kontynuowana w 2014 r.
- 8 wyjazdów studyjnych, w tym 4 wizyty przedstawicieli Szwajcarii w Polsce i 4 wizyty przedstawicieli Polski w Szwajcarii, których celem jest wymiana doświadczeń i „dobrych praktyk” pomiędzy szwajcarskimi a polskimi przedstawicielami instytucji i stowarzyszeń działających na szczeblu centralnym i lokalnym na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym – zrealizowano 5 z 8 wyjazdów

*Mirosława Świdzińska,
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP*

Współpraca z Europejską Organizacją Policji Ruchu Drogowego TISPOL

Polska policja ruchu drogowego współpracuje z innymi europejskimi policjami ruchu drogowego w ramach Europejskiej Organizacji Policji Ruchu Drogowego TISPOL.

Do głównych celów TISPOL należą:

- zmniejszenie liczby osób zabitych i rannych w wypadkach na drogach Europy;
- współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń wpływająca na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- organizowanie i koordynowanie działań na terenie Europy;
- dostarczanie informacji i opiniowanie rozwiązań związanych z poprawą bezpieczeństwa na drogach.

W ramach działań TISPOL, w dniach 14–20 lipca 2013 r., polscy policjanci ruchu drogowego uczestniczyli w działaniach ukierunkowanych na ujawnianie przestępstw i wykroczeń popełnianych na drogach Wielkiej Brytanii, w tym m.in. pełnili

wspólne służby z policjantami brytyjskimi, rumuńskimi i litewskimi.

Podczas 5-dniowych działań polscy policjanci ruchu drogowego ujawnili 7 osób poszukiwanych (2 poszukiwane Europejskim Nakazem Aresztowania ENA – aresztowane na miejscu przez policjantów brytyjskich, 5 poszukiwanych krajowo).

Podejmowane przez polską delegację działania na drodze, zarówno ich obecność wśród przebywającej tam Polonii, jak i relacje w ogólnokrajowych mediach (CNN, Daily Mail) zostały bardzo pozytywnie odebrane przez kontrolowanych Polaków. Policjantom brytyjskim pozwoliły na zapoznanie się z polskimi dokumentami (prawa jazdy, ubezpieczenia), a także z zasadami ich wydawania i obowiązywania.

*Magdalena Zawadzka-Badura,
główny specjalista WRD BPIRD KGP*

Najnowocześniejszy sprzęt polskiej drogówki

Jednym z zadań zrealizowanych w 2013 r. przez BPIRD KGP było doposażenie policjantów ruchu drogowego w najnowocześniejszy sprzęt techniczny. W drugiej połowie roku zakupiono kilkadziesiąt wideorejestratorów, w części ze środków pochodzących ze źródeł pozarządowych. Pierwszy zakup zrealizowano w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Infrastruktura i Środowisko „Techniczne wzmocnienie Policji w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym” (75 pojazdów), zaś drugi był współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” (12 pojazdów).

Do 15 komend wojewódzkich/Komendy Stołecznej Policji przekazano 75 nieoznakowanych radiowozów marki Opel Insignia wyposażonych w wideorejestrator Videorapid 2a. Pojazdy te zostały zakupione w wersji z dwulitrowym silnikiem benzynowym o mocy 220 KM.

Nowością w wyposażeniu opoli jest radarowy miernik prędkości bezpośrednio współpracujący z wideorejestratorem. W ramach przeprowadzanych pomiarów policjant może dokonać pomiaru prędkości nie tylko pojazdów jadących przed i za radiowozem, lecz także jadących w przeciwnym kierunku i wyprzedzających go. Ponadto urządzenie to umożliwia dokonywanie pomiarów prędkości podczas postoju. W każdym przypadku zarejestrowana prędkość jest wizualizowana filmem w bardzo wysokiej rozdzielczości. W związku z tym, że w pojeździe zamontowane są dwie kamery, z tyłu i z przodu pojazdu, możliwe jest rejestrowanie wykroczeń z przodu lub z tyłu radiowozu, o czym decyduje policjant, w zależności od zaistniałej sytuacji.

W ramach realizacji drugiego projektu do 2 komend wojewódzkich Policji przekazano 12 nieoznakowanych radiowozów marki VW Passat B7 w wersji z silnikiem V6 o pojemności 3,6 l i mocy 300 KM, wyposażonych w wideorejestrator



Na monitorze jest wyświetlany obraz przekazywany do urządzenia Videorapid 2A z tylnej kamery



Obraz z monitora Videorapid 2A. Przekroczenie prędkości przez pojazd jadący prawym pasem ruchu

Videorapid 2a. Radiowozy osiągają „setkę” w 5,5 s i mogą rozpędzić się do prędkości maksymalnej 250 km/h.

Nowością w tych radiowozach jest wyposażenie w 6-stopniową automatyczną skrzynię biegów DSG oraz system 4Motion umożliwiający stały napęd czterech kół.

W związku z tym, że sprzęt jest wykorzystywany przez policjantów ruchu drogowego bardzo intensywnie – przebiegi roczne radiowozów niekiedy sięgają 40 000 km¹ – BPIRD KGP przygotowuje się do kolejnych zakupów.

Należy podkreślić, że BPIRD KGP podczas realizacji ww. zakupów korzystało z pomocy policjantów z komend wojewódzkich: w Białymstoku, Łodzi, Gorzowie Wielkopolskim oraz Komendy Stołecznej Policji.

podkom. Wojciech Ratyński
ekspert Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP



Jeden z dwunastu zakupionych samochodów marki Volkswagen

¹ Na podstawie informacji dotyczącej wykorzystania pojazdów służbowych i motocykli wyposażonych w wideorejestratory w 2012 r., opracowanej przez KWP we Wrocławiu, archiwum BRD KGP.

Turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Na mocy porozumienia z dnia 1 czerwca 2011 r. o współpracy pomiędzy KGP, Polskim Związkiem Motorowym, d. Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz d. Ministerstwem Infrastruktury, Policja jest współorganizatorem:

- Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów;
- Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wychowawczych.

Misją turniejów jest, aby poprzez zabawę uczyć dzieci i młodzież bezpiecznego poruszania się po drogach, wyrobić nawyk rozważnego i mądrego korzystania z dróg. Przedsięwzięcia te znacząco przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Podstawowym założeniem organizacyjnym turniejów jest wieloetapowość, począwszy od etapu szkolnego, międzyszkolnego (gmina), powiatowego, wojewódzkiego, skończywszy na finałach ogólnopolskich. We wszystkich tych etapach aktywnie uczestniczą policjanci ruchu drogowego.

W skład Krajowego Komitetu Organizacyjnego Turniejów wchodzi przedstawiciele BPIRD KGP, a funkcjonariusz Biura Prewencji i Ruchu Drogowego pełni funkcję sędziego głównego turniejów.

W 2013 r. Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych odbył się po raz 36. W zawodach zorganizowanych w dniach 4–6 czerwca 2013 r. w Jaśle (województwo podkarpackie) o zwycięstwo walczyły trzyosobowe drużyny reprezentujące poszczególne województwa.

Nikt się jeszcze nie pokusił, aby choć w przybliżeniu podać liczbę dzieci, które na przestrzeni lat wzięły udział w turniejach. Parę lat temu w Ministerstwie Edukacji Narodowej oszacowano, że do turnieju BRD przystępuje ponad 200 tys. dzieci rocznie. Jeśli będziemy trzymać się tej liczby, łatwo wyliczyć, że w ciągu 36 lat w tej imprezie wzięło udział kilka milionów dzieci. To wielki sukces! Wiedza, którą dzieci zdobywają dzięki turniejom, pozostaje na długo, może na całe życie, a w wielu sytuacjach staje się nieoceniona.

To dzięki uczestnictwu w turniejach młodzi ludzie potrafią odpowiadać na trudne pytania z prawa o ruchu drogowym, przestrzegać zasad, po mistrzowsku jeździć na rowerze. Pamiętajmy, że już za parę lat te dzieci będą nie tylko korzystać z dróg jako piesi czy rowerzyści, ale wiele z nich usiądzie za kierownicami samochodów. Mówiąc o turniejach, nie można zapomnieć o osobach, dzięki którym się one odbywają. Są nimi nauczyciele, wychowawcy, rodzice, policjanci z całej Polski, społecznicy z prawdziwego zdarzenia, którzy decydują

się na pracę z dziećmi i organizowanie turniejów na szczeblu szkolnym oraz na kolejnych etapach. W 2014 r. Finał Turnieju BRD zostanie zorganizowany w Zespole Szkół w Czarnej w powiecie dębickim (województwo podkarpackie).

Oprócz organizacji „turnieju rowerowego” Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego aktywnie uczestniczy w przygotowaniach



Konkurencje na placu manewrowym



Uroczyste wręczenie pucharów



Finał Turnieju BRD. Zdjęcie pamiątkowe z Kajetanem Kajetanowiczem – rajdowym mistrzem Polski

zdj. A. Sowinski

KAMPANIE SPOŁECZNE

i realizacji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. W dniach 7–8 czerwca w 2013 r. finał turnieju został rozegrany po raz 17. Miejscem finału był gościnny Poznań. Głównym celem tej imprezy jest podnoszenie świadomości o istniejących zagrożeniach w ruchu drogowym, praktyczne doskonalenie techniki jazdy motorowerem, motocyklem i samochodem oraz kształcenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej ofiarom wypadków drogowych. Trzecim i zarazem najmłodszym stażem jest Turniej BRD dla uczniów szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wy-



chowawczych. W finale przedsięwzięcia, które odbyło się dniach 12–14 czerwca 2013 r. w Wiechlinach, wystartowały drużyny z podstawówek oraz z gimnazjum. Ze względu na niezwykle istotny aspekt wychowawczy i profilaktyczny turniejów, chcielibyśmy, parafrazując słowa Jurka Owsiaaka, aby turnieje BRD trwały do końca świata i jeden dzień dłużej.

*ml. insp. Marek Konkolewski,
radca Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP
Miroslawa Świdzińska,
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP*

„Rowerem bezpiecznie do celu” 2013

Kampania pn. „Rowerem bezpiecznie do celu” to wspólna inicjatywa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Komendy Głównej Policji, od 5 lat wpisująca się w działania realizowane w ramach Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań pn. „Razem bezpiecznie”.

Przedsięwzięcie znalazło się na liście inicjatyw podjętych w ramach tzw. dekady działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, zainaugurowanej 11 maja 2011 r. w Sejmie z udziałem Policji. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło lata 2011–2020 Dekadą Działań na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (Decade of Action for Road Safety). Jej celem jest ustabilizowanie, a następnie zmniejszenie liczby śmiertelnych wypadków na drogach w skali globalnej poprzez intensyfikację działań prowadzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym.

Głównym założeniem kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu”, prowadzonej na terenie całego kraju, jest promowanie bezpieczeństwa rowerzystów w ruchu drogowym, a w szczególności dzieci i młodzieży.

Inauguracja edycji 2013 odbyła się 1 czerwca w Parku Agrykola w Warszawie, w ramach pikniku rodzinnego, którego współorganizatorami byli Komenda Główna Policji oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, a także inne służby mundurowe podległe MSW. Mieszkańców zaproszono do wspólnego przejazdu rowerami trasą od Stadionu Narodowego do Parku Agrykola, gdzie na dzieci i młodzież czekało wiele atrakcji, m.in. pokazy sprzętu policyjnego i strażackiego, miasteczko ruchu drogowego, egzaminy na kartę rowerową, pokaz tresury psów ratowniczych i konkursy dla najmłodszych. Dorośli mogli wziąć udział w prezentacji symulatora bezpiecznej jazdy i alkoholu oraz mieli okazję wysłuchać porad na temat współ-



czesnych elementów wyposażenia samochodu, podnoszących bezpieczeństwo podróżujących dzieci, w tym wskazówek dotyczących właściwego doboru i montażu fotelika samochodowego dla dziecka.

Podobne pikniki promujące bezpieczeństwo w ruchu drogowym odbyły się na terenie całej Polski. Ponadto policyjne działania prowadzone w ramach kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu” polegały m.in. na nasileniu kontroli kierujących, którzy nie przestrzegają przepisów ruchu drogowego w stosunku do rowerzystów, a także na egzekwowaniu przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez osoby kierujące rowerami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stan techniczny rowerów, ich obowiązkowe wyposażenie, posiadanie karty rowerowej przez dzieci i młodzież.

Kampania „Rowerem bezpiecznie do celu” będzie kontynuowana w 2014 r.

*Miroslawa Świdzińska
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPIRD KGP*



zdj. A. Sowiński

Ogólnopolskie zawody policjantów służby prewencyjnej

Zawody dla policjantów służby prewencyjnej to nie tylko etap podsumowujący rok szkoleniowy realizowany w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego, ale i forma współzawodnictwa. Dla najlepszych policjantów wyłonionych z dwuetapowych eliminacji przeprowadzanych na poziomie KPP/KMP/KRP oraz KWP/KSP to możliwość rywalizacji na poziomie centralnym. To także szansa spotkania się z koleżankami i kolegami „po fachu”, nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń. W 2013 r. po raz kolejny przeprowadzono Ogólnopolskie Zawody Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku”. Po kilkuletniej przerwie ponownie zostały rozegrane zawody dzielnicowych oraz Kynologiczne Mistrzostwa Policji.

FINAŁ OGÓLNOPOLSKICH ZAWODÓW POLICJANTÓW PREWENCJI – TURNIEJ PAR PATROLOWYCH „PATROL ROKU 2013”

Ogólnopolskie Zawody Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku” na stałe wpisały się w harmonogram imprez sportowo-szkoleniowych Policji, stając się tym samym jedną z efektywniejszych form doskonalenia zawodowego policjantów pionu prewencji. W 2013 r. już po raz dwudziesty Szkoła Policji w Słupsku gościła funkcjonariuszy, którzy w ramach swoich codziennych obowiązków dbają o szeroko rozumiane bezpieczeństwo lokalnej społeczności. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że codzienna służba wymaga od nich nie tylko twardego respektowania przepisów prawa, ale również wdrażania w życie filozofii przemawiającej za nawiązywaniem i utrzymywaniem więzi ze społecznością lokalną w celu tworzenia atmosfery poczucia bezpieczeństwa i współodpowiedzialności za zapobieganie wszelkim zagrożeniom. Nabyte w ramach różnorodnych szkoleń umiejętności oraz wiedza mogły zostać zaprezentowane przez policjantów w innej formie – w trakcie rywalizacji turniejowej. Uczestnictwo w turnieju krzewi jednak nie tylko szlachetną ideę współzawodnictwa, lecz także umacnia wizerunek sprawnego, zdecydowanego w działaniu i profesjonalnie przygotowanego policjanta.

Eliminacje do finału XX Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku” składały się z dwóch etapów. Zawodami I stopnia były eliminacje na szczeblu komendy miejskiej/powiatowej/rejonowej Policji, natomiast zawody II stopnia obejmowały eliminacje na szczeblu komendy wojewódzkiej/Stołecznej Policji.

Finał turnieju „Patrol Roku” przeprowadzono w Szkole Policji w Słupsku w dniach 25–27 września 2013 r. Do startu zgłoszono 34 patrole ze wszystkich komend wojewódzkich Policji oraz

Komendy Stołecznej Policji (po dwa patrole z każdej komendy). Puchar Komendanta Głównego Policji za zajęcie I miejsca w klasyfikacji drużynowej finału zdobyła KWP w Białymstoku, którą reprezentowali: sierż. szt. Mieczysław Kotowski, st. sierż. Adrian Moszczyński, st. sierż. Adrian Onoszko oraz sierż. Piotr Bołtruczek, natomiast Puchar Przechodni Prezydenta RP za zajęcie I miejsca w klasyfikacji generalnej oraz złote odznaki zdobyli: sierż. szt. Mieczysław Kotowski i st. sierż. Adrian Moszczyński z KWP w Białymstoku.

FINAŁ VI OGÓLNOPOLSKICH ZAWODÓW POLICJANTÓW DZIELNICOWYCH „DZIELNICOWY ROKU”

W dniach 26–27 listopada 2013 r. w Szkole Policji w Katowicach odbył się finał VI Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Dzielnicowych „Dzielnicowy Roku”. Celem zawodów, objętych honorowym patronatem przez Ministra Spraw Wewnętrznych, jest poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych dzielnicowych, w tym pobudzenie ich inicjatywy własnej, zwiększenie skuteczności działań zapewniających stałą poprawę poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie służbowym oraz podniesienie rangi dzielnicowego.

W ogólnopolskiej rywalizacji brało udział 34 funkcjonariuszy – po 2 najlepszych dzielnicowych z każdego garnizonu, wyłonionych w drodze kolejnych etapów zawodów. Zawody I stopnia przeprowadzone zostały na szczeblu komend powiatowych/miejskich/rejonowych Policji w terminie do dnia 31 sierpnia 2013 r. II etap zawodów odbywał się na szczeblu komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i został zakończony do 31 października 2013 r.

Zawody I stopnia składały się z testu wiedzy zawodowej, opracowanego w Szkole Policji w Katowicach.

Zawody II stopnia obejmowały 2 części: test wiedzy policyjnej i symulację – przyjęcie interesanta. Do tego etapu przystępowali policjanci, którzy zajęli pierwsze i drugie miejsce w zawodach I stopnia.

Ogólnopolski finał składał się z trzech konkurencji: testu wiedzy policyjnej i analizy dokumentu, w tych dwóch pierwszych miejsca zajął sierż. Jakub Skrzypiec z KWP w Szczecinie oraz z symulacji przyjęcia interesanta, w której zwyciężył st. asp. Piotr Jagoda z KWP w Opolu.

Test wiedzy policyjnej składał się z 80 pytań i obejmował problematykę z zakresu działania policjantów służby prewencyjnej ukierunkowaną na profilaktykę społeczną i prewencję kryminalną.

OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY POLICYJNE



„Dzielnicowy Roku 2013”

zdj. K. Ulas



zdj. archiwum CSP



XIII Finał Kynologicznych Mistrzostw Policji

zdj. archiwum CSP

XIII FINAŁ KYNOLOGICZNYCH MISTRZOSTW POLICJI

W dniach 4–6 września 2013 r. w Zakładzie Kynologii Policyjnej CSP w Legionowie odbył się XIII Finał Kynologicznych Mistrzostw Policji. Organizatorem finału Mistrzostw było Centrum Szkolenia Policji w Legionowie we współpracy z BPIRD KGP. Patronat honorowy objął Minister Spraw Wewnętrznych. Mistrzostwa odbyły się po 3-letniej przerwie. Wcześniej, w latach 1998–2009, to przedsięwzięcie było organizowane cyklicznie w celu oceny wiedzy i umiejętności policjantów – przewodników psów służbowych. Mistrzostwa dają szansę zaprezentowania poziomu umiejętności praktycznych w służbie z psem, propagują skuteczność działania psów służbowych, umożliwiają wymianę doświadczeń, a także są okazją do zaprezentowania dorobku polskiej Policji w tej dziedzinie.

W zmaganiach brały udział reprezentacje wszystkich komend wojewódzkich/Stołecznej Policji. Policjanci rywalizowali w konkurencjach:

- 1) ogólne posłuszeństwo psa,
- 2) praca węchowa psów do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych oraz zapachów narkotyków.

Po rozegraniu wszystkich konkurencji w klasyfikacji generalnej drużynowo zwyciężyli policjanci – przewodnicy z psami służbowymi z KWP zs. w Radomiu w składzie: asp. Paweł Pikała z psem BARWIK i asp. Jacek Zajda z psem ZANGEL. Drugie miejsce zajęła drużyna z KWP w Białymstoku w składzie: asp. Adam Sołowiej z psem DYŻUR i asp. Krystian Chim z psem COMBI. Natomiast na trzeciej pozycji uplasowali się przewodnicy z KWP w Rzeszowie w składzie: asp. Andrzej Janusz z psem EKLEREK i asp. Roland Wawszczak z psem EFEKTON.

W klasyfikacji indywidualnej zwyciężył asp. Adam Sołowiej z psem DYŻUR z KWP w Białymstoku, drugie miejsce zajęł asp. Jacek Zajda z psem ZANGEL z KWP zs. w Radomiu, natomiast trzecie – mł. asp. Janusz Kochanowski z psem GABDEL z KWP w Opolu.

Zwycięzcy otrzymali okolicznościowe statuetki i dyplomy, a także nagrody ufundowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Prezesa Polskiego Związku Instruktorów i Przewodników Psów Służbowych oraz władze samorządowe.

OTWARTE ZAWODY FUNKCJONARIUSZY SŁUŻB MUNDUROWYCH W RATOWNICTWIE WODNYM

„Otwarte zawody funkcjonariuszy służb mundurowych w ratownictwie wodnym” odbyły się w dniach 6–7 czerwca 2013 r. na terenie Parku Wodnego w Hajnówce. W zawodach, których organizatorem był Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku i Urząd Miasta Hajnówka, rywalizowało 15 2-osobowych drużyn z komend wojewódzkich Policji w: Białymstoku, Krakowie, Rzeszowie, Szczecinie, Lublinie, Bydgoszczy, Łodzi, Katowicach, Olsztynie, a także reprezentacja policji lotewskiej oraz drużyna Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. Policja litewska uczestniczyła w przedsięwzięciu w roli obserwatora.

Druga konkurencja – symulacja przyjęcia interesanta obejmowała problematykę z zakresu prewencji, prawa oraz psychologii. Ocenie podlegały tu w szczególności predyspozycje do wykonywania zawodu i umiejętności dzielnicowych.

Analiza dokumentu obejmowała problematykę z zakresu czynności służbowych realizowanych przez dzielnicowego, a zwłaszcza sprawdzenie umiejętności prawidłowego udokumentowania czynności służbowych poprzez zadanie polegające na wskazaniu błędów formalnych i merytorycznych w wypełnionym dokumencie służbowym.

Najlepszym dzielnicowym 2013 r. został sierż. Jakub Skrzypiec z garnizonu zachodniopomorskiego. Drugie miejsce zdobył asp. Robert Klima z KPP w Oświęcimiu, a na trzecim miejscu uplasował się sierż. szt. Maciej Kuźma z KMP w Nowym Sączu.



Zawody służb mundurowych w ratownictwie wodnym

zdj. A. Baranowski

Zawodnicy rywalizowali w następujących konkurencjach:

- 25 m w umundurowaniu ćwiczebnym z przeszkodą,
- 50 m – ratowanie manekina,
- 75 m – ratownik,
- wyścig australijski.

Laureatami w klasyfikacji drużynowej byli: sierż. szt. Robert Ratkowski i st. sierż. Łukasz Pańczyszyn z KWP Szczecin, natomiast w klasyfikacji generalnej na I miejscu uplasował się st. sierż. Łukasz Pańczyszyn (KWP Szczecin).

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPiRD KGP

XXVI FINAŁ OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU „POLICJANT RUCHU DROGOWEGO”

W dniach 17–20 września 2013 r. w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie odbył się XXVI Finał Ogólnopolskiego Konkursu „Policjant Ruchu Drogowego” pod honorowym patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Ideą konkursu jest poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych policjantów ruchu drogowego, a także promowanie tak ważnej tematyki, jaką jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Współorganizatorami konkursu na szczeblu wojewódzkim były wydziały ruchu drogowego komend wojewódzkich Policji oraz Komenda Stołecznej Policji we współpracy z wydziałami kadr i szkolenia. Nadzór nad ich organizacją i przebiegiem pełnili komendanci wojewódzcy Policji/Komendant Stołeczny Policji.

Pierwszą konkurencją, do której stanęli „najlepsi z najlepszych”, był test z wybranych przepisów prawa o ruchu drogowym, prawa karnego, procedury karnej, prawa o wykroczeniach, procedury wykroczeniowej, taktyki pracy policjanta oraz innych przepisów służbowych, a także zagadnień związanych z udzielaniem pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych.

Następny etap konkursu to strzelanie z broni służbowej. Kolejną konkurencją był sprawdzian praktycznych umiejętności kierowania ruchem drogowym na skrzyżowaniu z wyłączoną sygnalizacją świetlną, pod baczynym okiem komisji sędziowskiej. W tej konkurencji brano pod uwagę m.in. płynność ruchu, udroźnienie

nie skrzyżowania, reakcję na wykroczenia popełniane przez uczestników ruchu drogowego w obrębie skrzyżowania, a także prezentację policjanta kierującego ruchem. Jest to jedna z najbardziej widowiskowych konkurencji i gromadzi duże grupy widzów ze względu na fakt, iż odbywa się na miejskich skrzyżowaniach w trakcie normalnego ruchu ulicznego.

Dwie ostatnie konkurencje to jazda sprawnościowa motocyklem służbowym oraz samochodem osobowym po wyznaczonym torze. Jazda motocyklem odbywa się na placu manewrowym i polega na jak najszybszym, a przy tym bezbłędnym przejechaniu wyznaczonego toru. Istotne jest to, że w tej konkurencji za każdy błąd naliczane są sekundy karne. Natomiast konkurencja jazdy samochodem po wyznaczonym torze polega na jednokrotnym przejechaniu wyznaczonego toru, w jak najkrótszym czasie (czas przejazdu mierzy urządzenie pomiarowe z fotokomórką) i – oczywiście – bez błędów w postaci np. przewrócenia pachołka wyznaczającego tor jazdy.

Zwycięzcami XXVI finału konkursu „Policjant Ruchu Drogowego” w klasyfikacji indywidualnej w 2013 r. byli:

- I miejsce – sierż. szt. Michał Kasprzak z KWP w Poznaniu,
- II miejsce – sierż. szt. Tomasz Mysiak z KWP w Lublinie,
- III miejsce – sierż. szt. Łukasz Tomoń z KWP w Krakowie.

W klasyfikacji drużynowej:

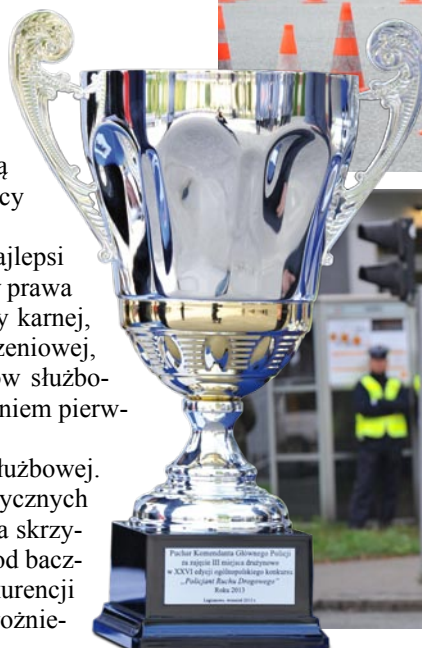
- I miejsce – KWP w Poznaniu,
- II miejsce – KWP w Krakowie,
- III miejsce – KWP zs. w Radomiu.

Laureaci zostali wyróżnieni nagrodami finansowymi ufundowanymi przez Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Komendanta Głównego Policji.

podkom. Jarosław Gnatowski, ekspert WP BPiRD KGP



zdj. archiwum CSP



zdj. archiwum CSP

Materiały i publikacje dla policjantów pełniących służbę zewnętrzną

FILMY SZKOLENIOWE

Szkoła Policji w Katowicach, Słupsku oraz Centrum Szkolenia Policji w Legionowie wspólnie z BPIRD KGP przygotowały filmy instruktażowe, które zgodnie z ich przeznaczeniem mają być pomocne w realizacji podstawowych czynności służbowych.

Przygotowany materiał filmowy dotyczy m.in. czynności: legitymowania, doprowadzania i konwojowania osób, kontroli osobistej, zatrzymywania osób, użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy Policji oraz kontroli pojazdu.

Przedmiotowe filmy zostały przekazane do wszystkich jednostek organizacyjnych Policji, a ich kierownicy zostali zobowiązani do wykorzystania ich w szczególności podczas odpraw służbowych oraz w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego. Ponadto wszystkie filmy zostały umieszczone na Policyjnej Platformie Wdrożeniowej w ramach PSTD.

PORADNIKI

W związku z wejściem w życie w dniu 5 czerwca 2013 r. ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, mając na uwadze kompleksowe zmiany przepisów m.in. w zakresie wprowadzenia nowych definicji, treści przypadków, postępowania policjanta przed i po użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz sposobu dokumentowania ich użycia lub wykorzystania, w BPIRD KGP opracowano poradnik dla policjantów pt. *Uprawnienia funkcjonariusza Policji w zakresie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej*, dotyczący powyższych kwestii z odniesieniem do uprawnień policjanta.

Ideą opracowania było przekazanie w przystępnej formie treści ustawy w celu podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych funkcjonariuszy Policji poprzez samokształcenie, a w konsekwencji bardziej profesjonalnego wykonywania zadań służbowych.

Poradnik przekazano wszystkim policjantom, a całkowity nakład wyniósł 101 000 egzemplarzy.

Również w 2013 r., w ramach kolejnej już edycji ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej pn. *Zachowaj Trzeźwy Umysł*, ówczesne Biuro Prewencji KGP, we współpracy ze Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu, opracowało *Vademecum dla policjantów służby prewencyjnej. Wybrane zagadnienia*. W publikacji ujęto w syntetycznej formie – praktyczne informacje dotyczące nieletnich, przemocy

w rodzinie, a także patologii społecznej, tj. narkomanii i alkoholizmu, a także przepisów prawnych regulujących te zagadnienia, przydatnych policjantom realizującym na co dzień zadania służbowe.

Vademecum zostało wydrukowane w nakładzie 12 000 egzemplarzy. 6000 – do dyspozycji Stowarzyszenia – wraz z pakietem innych materiałów edukacyjnych zostało przekazane do gmin, które przystąpiły do realizacji kampanii. Z pozostałych 6000 egzemplarzy – w dyspozycji BPIRD KGP – ponad 4250 zostało przekazanych do komend wojewódzkich/Stołecznej Policji do użytku służbowego, z przeznaczeniem głównie dla policjantów realizujących zadania w ww. obszarach. *Vademecum* spotkało się z pozytywnym odbiorem i życzliwym przyjęciem, tak wśród policjantów, jak i wśród przedstawicieli naszych partnerów w gminach, w tym głównie wśród członków miejskich/gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także pracowników ośrodków pomocy społecznej. *Vademecum* jest też dostępne na stronie internetowej BPIRD KGP.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPIRD KGP



Narady i szkolenia

Zgodnie z treścią § 19 zarządzenia nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP poz. 25) BPIRD KGP realizuje zadania związane m.in. z tworzeniem warunków do sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przestępczości, wykroczeniom i zjawiskom patologii społecznej oraz organizowaniem i wdrażaniem systemowych rozwiązań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym. Natomiast jednym z priorytetów Komendanta Głównego Policji na lata 2013–2015 jest zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy policjantom i pracownikom Policji w celu doskonalenia jakości wykonywanych przez nich zadań.

W celu realizacji powyższego zadania oraz priorytetu BPIRD KGP systematycznie wdraża przedsięwzięcia szkoleniowe w formie seminariów, warsztatów, odpraw czy kursów specjalistycznych w ramach doskonalenia lokalnego. Rozpowszechnianie w ten sposób innowacyjnych rozwiązań, narzędzi oraz dobrych praktyk sprzyja podnoszeniu jakości i efektywności zadań wykonywanych przez Policję. Zdobyta wiedza, umiejętności, znajomość wszelkich procedur i przepisów prawa służą osiągnięciu celu funkcjonowania Policji – bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Z inicjatywy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji:

- 1) w dniach 16–17 stycznia 2013 r. w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie zorganizowane zostało seminarium szkoleniowe pn. „Środki przymusu bezpośredniego, broń palna – aktualny stan prawny w kontekście prowadzonych prac legislacyjnych”, adresowane w szczególności do policjantów z wydziałów prewencji komend wojewódzkich/Stołecznej Policji oraz przedstawicieli szkół policyjnych prowadzących zajęcia dydaktyczne w przedmiotowym zakresie;
- 2) w dniach 27–28 lutego 2013 r. odbyła się narada służbowa naczelników wydziałów prewencji komend wojewódzkich/Stołecznej Policji, podczas której podsumowano wybrane obszary funkcjonowania służby prewencyjnej w roku 2012, jak również omówiono zadania planowane do realizacji w roku 2013;
- 3) w dniach 20–21 marca 2013 r. w Zakładzie Kynologii Policyjnej CSP w Legionowie zorganizowano szkolenie kierunkowe dla instruktorów ochrony lotnictwa cywilnego w Policji;
- 4) w dniach 3–4 kwietnia 2013 r. w Międzynarodowym Centrum Szkoleń Specjalistycznych Policji CSP w Legionowie miało miejsce seminarium nt. „Bezpieczeństwo na wodach i terenach przywodnych w sezonie 2013 r.”, adresowane w szczególności do kierowników jednostek/komórek wodnych Policji, koordynatorów wojewódzkich/Stołecznego Po-

licji ds. bezpieczeństwa na wodach i terenach przywodnych oraz przedstawicieli szkół Policji, w seminarium uczestniczyli także zaproszeni goście z Departamentu Ratownictwa i Ochrony Ludności MSW.

Ponadto w dniu 26 września 2013 r. zorganizowano w Szkole Policji w Słupsku naradę dla naczelników wydziałów prewencji KWP/KSP oraz przedstawicieli szkół policyjnych. Jednym z tematów było omówienie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

W dniach 8–9 października 2013 r. w Ośrodku Centrum Usług Logistycznych „Olimp” w Szklarskiej Porębie odbyły się warsztaty szkoleniowe pn. „Rola dzielnicowego w nowoczesnej formacji policyjnej”. Do udziału w warsztatach zaproszono po 3 przedstawicieli z każdej KWP/KSP: zastępców komendantów miejskich/powiatowych/rejonowych Policji właściwych w sprawach prewencyjnych, komendantów komisariatów Policji oraz kierowników rewiru dzielnicowych. Wypracowane podczas warsztatów inicjatywy zostały omówione podczas seminarium nt. „Dzielnicowy w strukturze jednostek organizacyjnych Policji” zorganizowanego w dniu 26 listopada 2013 r. w Szkole Policji w Katowicach.

W dniach 22–23 października 2013 r. w Szklarskiej Porębie przeprowadzono warsztaty szkoleniowe pn.: „Prowadzenie przez Policję czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia – wybrane zagadnienia z obszaru prawa wykroczeń”, z udziałem koordynatorów – policjantów (pracowników) z wydziałów prewencji KWP/KSP nadzorujących realizację zadań z zakresu wykroczeń, przedstawicieli szkół policyjnych prowadzących zajęcia dydaktyczne z przedmiotowej problematyki, kierownictwo oraz przedstawiciele BPIRD KGP.

W dniu 6 listopada 2013 r. w Zakopanem odbyło się seminarium nt. „Działania Policji na zorganizowanych terenach narciarskich”, w którym uczestniczyli koordynatorzy z ramienia KWP w: Katowicach, Krakowie, Rzeszowie, Łodzi i we Wrocławiu, reprezentanci wybranych KMP/KPP/KP zajmujący się problematyką pełnienia służby patrolowej na zorganizowanych terenach narciarskich, wykładowcy Szkoły Policji w Katowicach, przedstawiciele Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Urzędu Miasta Szczyrk.

Dla policjantów pełniących funkcję oskarżyciela publicznego w dniach 18–22 listopada 2013 r. został zorganizowany kurs specjalistyczny w ramach doskonalenia lokalnego.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPIRD KGP

Zmiany w przepisach prawa w 2013 r. istotne dla policjantów służby prewencyjnej

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 17 maja 2012 r. (sygn. K 10/11) uchylającym m.in. art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji uznał, iż materia dotycząca stosowania środków przymusu bezpośredniego, jako wkraczająca w sferę konstytucyjnych praw i wolności, wymaga, zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, kompleksowego i szczegółowego uregulowania na poziomie ustawy. Konsekwencją przedmiotowego wyroku (jak również wcześniejszego wyroku TK z dnia 10 marca 2010 r., sygn. akt U 5/07 dot. przepisów CBA) jest ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹, która systemowo reguluje uprawnienia wszystkich podmiotów w zakresie użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Ustawa obejmuje 23 podmioty uprawnione do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, z których 21 jest uprawnionych do użycia lub wykorzystania broni palnej. Nowa ustawa weszła w życie z dniem 5 czerwca 2013 r. i wprowadziła zmiany dotyczące uprawnień funkcjonariusza Policji m.in. w niżej opisanym zakresie.

Najistotniejsze zmiany wynikające z ustawy

1. Nowe rodzaje środków przymusu bezpośredniego w postaci:
 - siły fizycznej w postaci technik transportowych,
 - kajdanek zakładanych na nogi,
 - kasku zabezpieczającego,
 - środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych,
 - środków pirotechnicznych o właściwościach oślepiających lub olśniewających,
 - pojazdu służbowego.
2. Rezygnacja z prowadnic.
3. Stosowanie kajdanek – w tym zakresie ustawa wprowadza:
 - rezygnację z określenia kategorii osób (w tym wieku), w stosunku do których będzie można stosować tego rodzaju środek przymusu bezpośredniego;
 - przepis, z którego wynika, iż kajdanki (co do zasady) zakłada się na ręce trzymane z tyłu, jednocześnie z możliwością w uzasadnionych przypadkach założenia kajdanek na ręce trzymane z przodu;
 - przepis umożliwiający stosowanie prewencyjne m.in. kajdanek zakładanych na ręce trzymane z przodu w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, zatrzymanej, konwojowanej, umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie – w celu wydalenia lub pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom ich agresji lub autoagresji;

- kategorie osób, w stosunku do których będzie dopuszczalne stosowanie kajdanek zespolonych.
4. Umożliwienie prewencyjnego użycia następujących środków przymusu bezpośredniego: siły fizycznej w postaci technik transportowych, kajdanek, kaftana bezpieczeństwa, pasa obezwładniającego oraz kasku zabezpieczającego w celu zapobieżenia ucieczce osoby zatrzymanej (w tym ujętego nieletniego), konwojowanej lub pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji.
 5. Wprowadzenie katalogu środków przymusu bezpośredniego, jakie mogą być użyte wobec nieletniego doprowadzonego do policyjnej izby dziecka, tj.:
 - siły fizycznej w postaci technik:
 - transportowych,
 - obrony,
 - ataku,
 - obezwładnienia;
 - kajdanek:
 - zakładanych na ręce,
 - zakładanych na nogi;
 - kaftana bezpieczeństwa;
 - pasa obezwładniającego;
 - kasku zabezpieczającego;
 - pałki służbowej;
 - chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających;
 - przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, w celu:
 - wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez policjanta poleceniem;
 - odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
 - przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
 - przeciwdziałania niszczeniu mienia;
 - ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
 - zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
 - pokonania biernego oporu;
 - pokonania czynnego oporu;
 - przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.
- Ponadto ustawa zakłada, iż w przypadku użycia środka przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka policjant każdorazowo przekazuje przełożonemu notatkę, niezależnie od rodzaju i skutku użycia środka przymusu bezpośredniego.
- Jednocześnie przepisy ustawy stanowią, iż o użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego

w policyjnej izbie dziecka kierownik izby powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 32e – 32h ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich², a w przypadku art. 32h tej ustawy, powiadamia sąd rodzinny, na którego obszarze właściwości znajduje się policyjna izba dziecka.

6. Zmiana treści przypadków użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.
7. Rezygnacja ze strzału ostrzegawczego jako obowiązku przed użyciem broni palnej.
8. Rezygnacja z obowiązkowej procedury poprzedzającej użycie broni palnej lub jej poszczególnych elementów w przypadku, gdy ich realizacja groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia policjanta lub innej osoby.
9. Wprowadzenie nowych regulacji dotyczących wykorzystania broni palnej, w myśl których policjant może wykozystać broń palną w celu:
 - zatrzymania pojazdu, jeżeli jego działanie zagraża życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby lub stwarza zagrożenie dla ważnych obiektów lub urządzeń;
 - pokonania przeszkody:
 - uniemożliwiającej lub utrudniającej ujęcie osoby albo ratowanie życia lub zdrowia policjanta, innej osoby lub mienia,
 - w przypadku naruszeń porządku lub bezpieczeństwa publicznego przez osobę pozbawioną wolności, zatrzymaną lub umieszczoną w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia;
 - zaalarmowania lub wezwania pomocy;
 - neutralizacji przedmiotów lub urządzeń mogących stwarzać niebezpieczeństwo wybuchu, powodujących jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia uprawnionego lub innej osoby;
 - unieszkodliwienia zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu policjanta lub innej osoby.
10. Zakaz użycia broni palnej przez pododdział zwarty – z wyjątkiem przepisów zawartych w ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym³.
11. Dokumentowanie – zmiana nazewnictwa sporządzanej dokumentacji z raportu na notatkę oraz uszczegółowienie jej zawartości.
12. Nowe definicje, tj.: broń palna, doprowadzanie, konwój, obeszwałnienie, pododdział zwarty, użycie środka przymusu bezpośredniego, użycie broni, ważny obiekt lub urządzenie, wykorzystanie środka przymusu bezpośredniego oraz wykorzystanie broni palnej.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw

W dniu 2 stycznia 2014 r. weszły w życie przepisy nowelizacji ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Zmiany te zostały wprowadzone ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw⁴.

Wśród najistotniejszych zmian z punktu widzenia służby Policji należy wskazać:

- 1) przejrzyste określenie praw nieletniego w zakresie prawa do obrony, w tym korzystania z pomocy obrońcy (art. 18a);

- 2) wprowadzenie jednolitego postępowania w sprawach nieletnich oraz rezygnacja z dotychczasowego rozwiązania, które przewidywało postępowanie wyjaśniające oraz postępowanie opiekuńczo-wychowawcze lub poprawcze (rozdział 1a);
- 3) wskazanie wprost uprawnienia Policji do zbierania i utrwalania dowodów przejawów demoralizacji nieletniego w wypadkach niecierpiących zwłoki, w takich sytuacjach w razie potrzeby Policja uprawniona jest również do zatrzymania nieletniego (art. 32e);
- 4) rozszerzenie katalogu osób, w obecności których dopuszczalne jest przesłuchanie nieletniego przez Policję o:
 - wskazaną przez nieletniego osobę mu bliską,
 - przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza,
 - asystenta rodziny,
 - koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (art. 32f);
- 5) nałożenie obowiązku przesłuchania zatrzymanego nieletniego (art. 32g § 3);
- 6) skrócenie z 72 do 48 godzin czasu, po którym należy zwolnić zatrzymanego nieletniego, jeżeli od chwili powiadomienia właściwego sądu rodzinnego o zatrzymaniu nieletniego nie ogłoszono nieletniemu postanowienia o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej albo w zakładzie leczniczym (art. 32g § 7 pkt 4).

Ustawa z dnia 4 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Ustawa stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt K-12/11 (Dz. U. poz. 405), w którym stwierdzono niekonstytucyjność poniższych przepisów.

- Art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁵ w zakresie, w jakim upoważnia ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, do określenia, w drodze rozporządzenia, maksymalnej wysokości opłat związanych z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji;
- § 29 wydanego na podstawie ww. upoważnienia – rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego⁶, określającego maksymalną wysokość tej opłaty.

W celu wykonania wspomnianego wyroku konieczne stało się podniesienie do rangi przepisów ustawowych dotychczas obowiązujących regulacji wspomnianego wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Najistotniejsze zmiany wynikające z tej ustawy z punktu widzenia Policji

- **Dokumentowanie doprowadzenia w celu wytrzeźwienia**
Ustawa zobowiązuje funkcjonariusza Policji lub strażnika gminnego (miejskiego), którzy doprowadzają osobę w sta-

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W PRZEPISACH PRAWA

nie nietrzeźwości, do sporządzenia *Protokołu doprowadzenia w celu wytrzeźwienia* także w przypadku jej doprowadzenia do miejsca zamieszkania lub pobytu – art. 40 ust. 3. Ponadto wskazany przepis precyzyjnie określa, co taki protokół powinien zawierać, zmieniono więc wzór *Protokołu doprowadzenia osoby w celu wytrzeźwienia* (druk Mp-35). Wobec wynikającego z § 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązku pisemnego informowania osób zwalnianych z izby, placówki lub jednostki Policji o możliwości złożenia zażalenia na zasadność i legalność doprowadzenia, konieczne było także opracowanie wzoru *Pouczenia osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia*. Nowy przepis zobowiązał Policję do niezwłocznego przekazania sądowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce doprowadzenia – zażalenia na doprowadzenie w przypadku, gdy osoba doprowadzona złoży je za pośrednictwem jednostki Policji (dodany art. 40 ust. 7).

■ Przymus bezpośredni

Znowelizowane przepisy wprowadzają nowy termin przymus bezpośredni (nowe brzmienie art. 42 ust. 1.) Mianowicie ustawa stanowi, że może być on stosowany wobec osoby przyjętej albo wobec osoby zatrzymanej w jednostce Policji, która stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego lub innej osoby lub niszczy przedmioty znajdujące się w otoczeniu. W jednostce Policji przymus bezpośredni polega na przytrzymaniu, unieruchomieniu lub izolacji (nowy art. 42 ust. 2 pkt 2). Każda z tych form jest ustawowo zdefiniowana (art. 42 ust. 8). W praktyce przymus bezpośredni w formie izolacji nie wymaga tworzenia w jednostce organizacyjnej Policji dodatkowych pomieszczeń, zaś zgodnie z zapisami ustawy polega na umieszczeniu osoby pojedynczo w zamkniętym pomieszczeniu.

Ustawa dopuszcza stosowanie przymusu bezpośredniego przewidzianego w innych przepisach, czyli w praktyce wynikające z ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej jedynie po bezskutecznym zastosowaniu przymusu bezpośredniego przewidzianego w ustawie lub gdyby jego zastosowanie było niecelowe (dodany art. 42 ust. 7).

■ Oplata za pobyt

Przepis ustawy stanowi, że za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji od osoby przyjętej jest pobierana opłata (art. 42² ust. 1). Opłata za pobyt w jednostce Policji stanowi dochód budżetu państwa (art. 42² ust. 2 pkt 2), a jej wysokość jest określana przez wojewodę w drodze zarządzenia (art. 42² ust. 4 pkt 2). Maksymalna wysokość opłaty za pobyt zarówno w izbie wytrzeźwień, placówce, jak i jednostce Policji wynosi 300 zł (art. 42² ust. 6) i podlega corocznej waloryzacji (art. 42² ust. 7). Do czasu określenia wysokości opłaty za pobyt w jednostce Policji przez wojewodę, zaś w izbie wytrzeźwień lub placówce przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, jednak nie dłużej niż w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 30 czerwca 2014 r., opłata za pobyt w wymienionych miejscach wynosi 300 zł (art. 4 ustawy).

Z wyjątkiem wskazanych przepisów, ustawa ta weszła w życie w dniu 1 stycznia 2014 r.

Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw⁷

Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw zawiera nowelizację kodeksu postępowania karnego, kodeksu karnego,

kodeksu wykroczeń, kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia i niektórych innych ustaw. Głównym celem wprowadzenia uregulowań było przede wszystkim skrócenie czasu trwania postępowań przed sądami oraz ich uproszczenie.

W powyższym akcie normatywnym ustawodawca wskazał różne terminy wejścia w życie nowelizowanych przepisów:

- z dniem 2 czerwca 2014 r. oraz 1 lipca 2015 r. zacznie obowiązywać część przepisów dotyczących procedury karnej;
- z dniem 1 lipca 2015 r. zaczął obowiązywać przepisy dotyczące procedury karnej oraz procedury wykroczeniowej;
- z dniem 9 listopada 2013 r. weszła w życie część uregulowań zawartych w ww. akcie normatywnym, w tym zmiany w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń⁸.

Konsekwencją wejścia w życie z dniem 9 listopada 2013 r. części przepisów są nowe uregulowania w ustawie Kodeks wykroczeń, które dotyczą:

- podniesienia górnej wartości progowej szkody w przypadku niektórych czynów zabronionych przeciwko mieniu, tzw. czynów przepołowionych, która rozgranicza przestępstwo i wykroczenie;
- przeniesienie na grunt ustawy Kodeks wykroczeń (art. 87 § 1 a k.w.) przepisu dotychczas funkcjonującego w ustawie Kodeks karny (art. 178 a § 2 k.k.).

Dotychczas problematyczne pozostawało odróżnienie przestępstwa od wykroczenia w przypadku czynów zabronionych, których przedmiotem było mienie. W ramach czynów zabronionych skierowanych przeciwko mieniu wyróżniamy tzw. czyny przepołowione, w przypadku których przekroczenie pewnego poziomu wysokości szkody decyduje o odpowiedzialności karnej bądź za przestępstwo, bądź za wykroczenie. Graniczną wartością, która dotychczas penalizowała dane zachowanie jako przestępstwo lub wykroczenie, była kwota 250 zł. W praktyce niezmienna kwota 250 zł przy postępującym wzroście gospodarczym powodowała stopniowy wzrost liczby przestępstw przeciwko mieniu. Z uwagi na stały wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz proces wzrostu ogólnego poziomu cen w gospodarce, ustawodawca zdecydował się na podniesienie tej wartości do kwoty odpowiadającej ¼ wysokości miesięcznego wynagrodzenia za pracę, a więc adekwatnej do sytuacji rynkowej. Podniesienie progu kwotowego wydaje się w pełni uzasadnione, bowiem jest odzwierciedleniem aktualnych realiów finansowych i ekonomicznych.

W przypadku wykroczeń przeciwko mieniu, tzw. czynów przepołowionych, ustawodawca zmienił w dotychczas obowiązujących przepisach (tj.: art. 119 § 1 k.w. – kradzież mienia, art. 120 § 1 k.w. – kradzież drzewa z lasu, art. 122 § 1 k.w. – paserstwo oraz art. 124 § 1 k.w. – niszczenie mienia) wartość mienia, wobec którego doszło do popełnienia czynu zabronionego. Do czasu wejścia w życie ustawy wartość graniczną odróżniającą przestępstwo od wykroczenia stanowiła kwota 250 zł (w przypadku kradzieży drzewa z lasu 75 zł), zaś od dnia 9 listopada 2013 r. wartość ta wynosi ¼ minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Minimalne wynagrodzenie za pracę jest ustalane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁹. W roku 2014 – zgodnie z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r.¹⁰ – minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 1680 zł. Tak więc od dnia 1 stycznia 2014 r. wartość graniczna mienia w przypadku

wykroczeń określonych w art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 oraz art. 124 § 1 k.w. wynosi 420 zł.

Warto podkreślić, że ustawodawca w art. 3 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę przewidział różne terminy ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia, tj.:

- jeden termin (1 stycznia danego roku) w sytuacji, gdy prognozowany na następny rok wskaźnik cen wynosi mniej niż 105% oraz
- dwa terminy (1 stycznia i 1 lipca danego roku) w sytuacji, gdy prognozowany na następny rok wskaźnik cen wynosi co najmniej 105%.

Zarządzenie nr 31 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców¹¹

W związku z wejściem w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw zaszła potrzeba dokonania zmian w przepisach wewnętrznych regulujących tę problematykę.

Niezbędne okazało się dokonanie zmian w zarządzeniu nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców¹².

Nowe uregulowania wskazują, że w każdym przypadku popełnienia przez nieletniego czynu karalnego oraz czynu zabronionego sporządza się wniosek o odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie do sądu, określając przyczynę odstąpienia, zaś materiały czynności przekazuje się do miejscowo właściwego sądu rejonowego. Ponadto o przekazaniu materiałów informuje się ujawnionych pokrzywdzonych i osobę zawiadamiającą o popełnieniu wykroczenia. W powiadomieniu tym wskazuje się przyczynę odstąpienia, jednak nie zamieszcza się pouczenia o prawie do samodzielnego wniesienia do sądu wniosku o ukaranie oraz o prawie do złożenia zażalenia do organu nadzrędnego na niewniesienie wniosku o ukaranie.

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych¹³

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych¹⁴ opracowano w celu dostosowania obowiązujących rozwiązań do przepisów ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, w szczególności w zakresie dokumentowania wykorzystania lub użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

W wyniku przeprowadzonych uzgodnień postanowiono dokonać zmiany § 1 ust. 1 wytycznych zawierającego katalog

symboli literowych dokonywanych wpisów do notatników służbowych w ten sposób, aby odnosił się do podstawowych, najczęściej wykonywanych czynności. Pozwoliło to uniknąć nadmiernego rozbudowania przepisu i zachować jego czytelność.

Uzupełnienie wytycznych co do informacji zawartych na ostatniej stronie notatnika służbowego stanowi spełnienie postulatów zgłaszanych przez poszczególne komendy wojewódzkie (Stołeczną) Policji, a jednocześnie stanowi usankcjonowanie stosowanej praktyki.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPIRD KGP

¹ Dz. U. poz. 628, z późn. zm.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.

³ Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.

⁴ Dz. U. poz. 1165.

⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.

⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 192, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1247.

⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.

⁹ Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. poz. 1074.

¹¹ Dz. Urz. KGP poz. 100.

¹² Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 9, poz. 48, z późn. zm.

¹³ Dz. Urz. KGP poz. 97.

¹⁴ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.

Akty prawne

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. (Dz. U. poz. 1074).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 20, poz. 192, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 9, poz. 48, z późn. zm.).

Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.).